

תפסיד רס"ג

אלי אבן כימסין סנה תעדהם. כל מן ידכיל לאלגיש. לכדמה כיבא אלמחציר: כד) והדיה כימתהם. עמלא וחמלא: כה) יחמלון שקאק אלמסכן וכיבא אלמחציר. וג'שאה. וג'שא אלדארש אלדי עליה מן פוק. וסתר באב כיבא אלמחציר: כו) וקלוע אל צראדק וסתר באבה. אלדי עלי אלמסכן ואלמד'בח מסתדירא. ואטנאבהא. וסאייר

עַד בֵּין-חַמְשִׁים שָׁנָה תִּפְקַד
 אוֹתָם כָּל-הַבָּא לְעִבָא
 עִבָא לְעֵבֵד עֲבָדָה בְּאֵהָל
 מוֹעֵד: מִבַּר תְּלָתִין שָׁנִין וּלְעֵילָא. עַד.
 בַּר חַמְשִׁין שָׁנִין תִּמְנִי יְתֵהוֹן. כָּל דְּאִתִּי
 לְחֵילָא חֵילָא. לְמַפְלַח פּוּלְחָנָא בְּמִשְׁכַּן
 זְמָנָא: כָּד זֹאת עֲבָדָת
 מִשְׁפַּחַת הַגֵּר שְׁנִי לְעֵבֵד
 וּלְמִשְׁאָא: דִּין פּוּלְחָן. זְרַעִית גֵּרִשׁוֹן.

לְמַפְלַח וּלְמִשְׁאָא: כָּד וְנִשְׂאוּ אֶת-יְרִיעַת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת-
 אֹהֶל מוֹעֵד מְכַסְּהוּ וּמְכַסֶּה הַתַּחַשׁ אֲשֶׁר-עָלָיו
 מְלֻמְעָלָה וְאֶת-מִסְךְ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וַיִּטְלוּן. יֵת
 יְרִיעַת מִשְׁכַּנָּא וַיֵּת מִשְׁכַּן זְמָנָא. חוּפְאִיָּה. וְחוּפְאָה. דְּסָגוּנָא דְעֵלוּהִי
 מְלֻעֵילָא. וַיֵּת פְּרָסָא. דְתַרְע מִשְׁכַּן זְמָנָא: כָּד וְאֵת קַלְעֵי
 הַחֲצֵר וְאֶת-מִסְךְ | פֶּתַח | שַׁעַר הַחֲצֵר אֲשֶׁר
 עַל-הַמִּשְׁכָּן וְעַל-הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב וְאֵת מִיתְרֵיהֶם
 וְאֶת-כָּל-כָּלֵי עֲבָדָתָם וְאֵת כָּל-אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה
 לָהֶם וְעָבְדוּ: וַיֵּת סְרָדֵי דְרִתָּא. וַיֵּת פְּרָסָא דְמַעְלָנָא דְתַרְע דְרִתָּא.

— כ"ט —

ככ את יריעת המשכן. עשר תחתונות: מסך פתח. וילון המזרחי: כו אשר על
 ואת אהל מועד. יריעות עזים העשויות המשכן. כלומר הקלעים והמסך שלחצר
 לאהל עליו: מכסהו. עורות אילים מאדמים: הסוככים ומגינים על המשכן ועל מזבח
 זולק הדקדוק: כו ועל המזבח סביב. תיבת המזבח בפשטא אחת והיא מלרע וזו שיטת הר"מ
 לונזאנו וספרי ספרד וכ"ה בירושלמיים:

תפסיר רס"ג

אניה' כ'דמתהא. וכל מא יצלה
 להא הם יכ'דמון: כז) עלי' קול
 הרון ובניה יכון. גמיע כ'דמה'
 בני גרשון. מן חמלהם. וסאיר
 עמלהם. ועדו עליהם בחפי'.
 גמיע חמלהם: כח) הדיה
 כ'דמה' עשאיר בני גרשון פי
 כ'בא אלמחציר. וחפצ'הם. עלי'
 יד איתמר. אבן הרון אלאמאם:
 כט) בני מררי. לעשאיריהם
 וביות אבאיהם תעדהם:
 ל) מן אבן ת'לאתין סנה
 פצאעדא. ואלי' כ'מסין סנה
 תעדהם. כל מן ידכל לאלגיש.
 לכ'דמה' כ'בא אלמחציר:

דעל משפנא ועל מדבחא סחור סחור.
 וית אטוניהון. וית כל מני פולחנהון. וית
 כל דיתמסר. להון ויפלחון: כז) על-פי
 אהרן ובניו תהיה
 כל-עבדת בני הגרשני
 לכל-משאם ולכל עבדתם
 ופקדתם עליהם במשמרת
 את כל-משאם: על מימר אהרן
 ובנוהי תהי. כל פולחן בני גרשון. לכל
 מטולהון. ולכל פולחנהון. ותמנון עליהון
 במטרא. ית כל מטולהון: כח) זאת

עבדת משפחת בני הגרשני באהל מועד
 ומשמרתם ביד איתמר בן-אהרן הכהן: דין
 פולחן. זרעית. בני גרשון במשפן זמנא. ומטרתהון. בידא דאיתמר.
 בר אהרן כהנא: ס) בני מררי למשפחתם
 לבית-אבתם תפקד אתם: בני מררי. לזרעיתהון לבית
 אבהתהון תמני יתהון: ל) מבן שלשים שנה ומעלה
 ועד בן-חמשים שנה תפקדם כל-הבא לצבא
 לעבד את-עבדת אהל מועד: מפר תלתין שנין
 ולעילא. ועד. פר חמשין שנין תמנינון. כל דאתי לחילא. למפלת.

— כ"י —

הנחשת סביב: ואת כל אשר יעשה להם. כז על פי אהרן ובניו. ואיזה מהבנים ממנה
 כתרנומו ית כל דיתמסר להון לבני גרשון: עליהם, ביד איתמר בן אהרן הכהן:

תפסיר רס"ג

לא) והד"א חפץ חמלהם.
 וסאיר עמלהם פי כ"בא
 אלמחציר. תכ"אתג אלמסכן.
 ואמהאגה ועמדה וקואעדה:
 לב) ועמיד אלצראדק
 מסתדירא. וקואעדהא
 ואותאדהא ואטנאבהא. וגמיע
 אניתהא. וסאיר כ"דמתהא.
 ועדו באסמא. גמיע אניה'
 חפץ חמלהא: לג) הד"ה
 כ"דמה בני מררי. פי כ"בא
 אלמחציר. עלי נד איתמר אבן
 הרון אלמאמאם: לד) פע"ד מוסי'
 והרון. ואשראף אלגמאעה בני

ית פולחן משפן זמנא: **לז** וזאת
 משמרת משאם לכל-
 עבדתם באהל מועד
 קרשי המשפן ובריחי
 ועמודיו ואדניו: ודא מטרת
 מטולהון. לכל פולחנהון במשפן זמנא.
 דפי משפנא. ועברוהי ועמודוהי וסמכוהי:
 לב) ועמודי החצר סביב
 ואדניהם ויתדתם
 ומיתריהם לכל-פליהם

ולכל עבדתם ובשמת תפקדו את-כלי
 משמרת משאם: ועמודי דרתא סחור סחור וסמכיהון.
 וסכיהון ואטוניהון. לכל מניהון. ולכל פולחנהון. ובשמקן תמנון. ית
 מני מטרת מטולהון: לג) זאת עבדת משפחת בני
 מררי לכל-עבדתם באהל מועד ביד איתמר
 בן-אהרן הכהן: דין פולחן. זרעית בני מררי. לכל פולחנהון
 במשפן זמנא. בידא דאיתמר. בר אהרן כהנא: לד) ויפקד משה
 ואהרן ונשיאי העדה את-בני הקהתי

• רס"י •

לז ויתדתם ומיתריהם. שלעמודים, שהרי
 יתדות ומיתרי הקלעים במשא בני גרשון
 היו, ויתדות ומיתרים היו לזרועות ולקלעים
 מלמטה, שלא תגביהם הרוח, ויתדות
 ומיתרים היו לעמודים סביב לתלות בהם
 הקלעים בשפתם העליונה, בכלנסות
 וקנדסין [וקנדסין]. כמו ששנויה במלאכת
 המשפן:

תפסיר רס"ג

קחת. לעשאיִרהם וּבִיּוֹת אֲבֹאֵיהֶם: (לז) מִן אֲבֹן תִּלְאֲתִיּוֹן סֵנֶה פְּצֹאֲעָדָא. אֱלֹהֵי כִּמְסִין סֵנֶה. כָּל מִן יִדְכִּיל לֵאלֹגִישׁ. לְכַדְמָה' כִּבָּא אֲלִמְחֲצִיר: (לו) פְּצֹאֲר גְּמִיעַ עֲדָדָהֶם לְעִשְׂאִירָהֶם. אֲלִפִּין וְסַבַּע מֵאִהּ וְכִמְסִין: (לז) הֲדִיה אֲעֲדָאֵד עִשְׂאִיר אֲלִקְהֲתִי. כָּל מִן יִכְדָּם פִּי כִּבָּא אֲלִמְחֲצִיר. אֲלִדִּי עַד מוֹסִי וְהָרוֹן. בְּאִמֵר אֲלִלָּה עֲלִי יַד מוֹסִי: (לח) וְעַדֵּד בְּנֵי גִרְשׁוֹן. לְעִשְׂאִירָהֶם וּבִיּוֹת אֲבֹאֵיהֶם: (לט) מִן אֲבֹן תִּלְאֲתִיּוֹן סֵנֶה פְּצֹאֲעָדָא. אֱלֹהֵי כִּמְסִין סֵנֶה. כָּל מִן יִדְכִּיל לֵאלֹגִישׁ. לְכַדְמָה' כִּבָּא אֲלִמְחֲצִיר:

לְמִשְׁפַּחְתָּם וּלְבֵית אֲבֹתָם:

וּמִנָּא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. וּרְבֵרְבֵי בְּנִשְׁתָּא יֵת בְּנֵי קָהֵת. לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: **לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:**

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: לְזִרְעֵיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן:

תפסיר רס"ג

(מ) פצאר ערדהם. לעשאירהם
 וביות אבאיהם. אלפין וסת
 מאיה ות'לאתין: (מא) הולאי
 מעדודי עשאר בני גרשון. כל
 מן יכ'דם פי כ'בא אלמחצ'ר.
 אלד'י עד מוסי. ותרון עלי
 קול אללה: (מב) ועד עשאר
 בני מררי. לעשאירהם וביות
 אבאיהם: (מג) מן אבן ת'לאתין
 סנה פצאעדא. אלי כ'מסין
 סנה. כל מן ידכ'ל לאלג'יש.
 לכ'דמה כ'בא אלמחצ'ר:
 (מד) פכאן ערדהם לעשאירהם.
 ת'לאתה' אלף ומאיתין:
 (מה) הולאי מעדודי עשאר בני
 מררי. אלד'י עד מוסי ותרון.
 עלי קול אללה ב'יד מוסי:

כָּל דְּאָתִי לְחִילָא. לְפֹלְחָנָא בְּמִשְׁכַּן
 זְמָנָא: **וַיְהִי** **פְקֻדֵיהֶם**
לְמִשְׁפַּחַתֶּם לְבַיִת אֲבֹתֶם
אֲלֵפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת
וְשִׁלְשִׁים: וְהוּוּ מְנִינְיָהוּן. לְזִרְעֵתְהוּן
 לְבַיִת אֲבֹהֵתְהוּן. תְּרִין אֲלֵפִין וְשִׁית מָאָה
 וּתְלָתִין: **מֵאָה** **אֵלֶּה** **פְּקוּדֵי**
מִשְׁפַּחַת בְּנֵי גֵרְשׁוֹן כָּל־
הָעֶבֶד בְּאֶהֱל מוֹעֵד אֲשֶׁר
פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־פִּי
יְהוָה: אֵלֵין מְנִינֵי. זִרְעֵת בְּנֵי גֵרְשׁוֹן.
 כָּל דְּפָלַח בְּמִשְׁכַּן זְמָנָא. דְּמָנָא מֹשֶׁה.

וְאַהֲרֹן עַל מִמְרָא דִּי: **וּפְקוּדֵי מִשְׁפַּחַת בְּנֵי מְרָרִי**
לְמִשְׁפַּחַתֶּם לְבַיִת אֲבֹתֶם: וּמְנִינֵי. זִרְעֵת בְּנֵי מְרָרִי.
 לְזִרְעֵתְהוּן לְבַיִת אֲבֹהֵתְהוּן: **מִכֹּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה**
וּמֵעַלָּה וְעַד בֵּין־חַמְשִׁים שָׁנָה כָּל־הַבָּא לְעִבָּא
לְעֶבְדָּה בְּאֶהֱל מוֹעֵד: מִבְּר תְּלָתִין שָׁנִין וּלְעִילָא. וְעַד בְּר
 חֲמִשִּׁין שָׁנִין. כָּל דְּאָתִי לְחִילָא. לְפֹלְחָנָא בְּמִשְׁכַּן זְמָנָא: **מֵד** **וַיְהִי**
פְקֻדֵיהֶם לְמִשְׁפַּחַתֶּם שְׁלֹשֶׁת אֲלֵפִים וּמֵאוֹתִים:
 וְהוּוּ מְנִינְיָהוּן לְזִרְעֵתְהוּן. תְּלָתָא אֲלֵפִין וּמֵאוֹתָן: **מֵה** **אֵלֶּה** **פְּקוּדֵי**
מִשְׁפַּחַת בְּנֵי מְרָרִי אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן

תפסיר רס"ג

עַל־פִּי יְהוָה יְהוּזָה בְּיַד־מֹשֶׁה: אֵלֶיךָ

מִנִּינִי. זָרַעְתָּ בְּנֵי מִרְרִי. דְּמָנָא מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן. עַל מִימְרָא דִּי בִידָא דְּמֹשֶׁה:

כָּל־הַפְּקֻדִים אֲשֶׁר פָּקַד

מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְנָשִׂאֵי יִשְׂרָאֵל

אֶת־הַלְוִיִּם לְמִשְׁפַּחְתָּם

וּלְבֵית אֲבֹתָם: כָּל מִנִּינִיא. דְּמָנָא

מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. וְרַבְרַבֵּי יִשְׂרָאֵל יָת לְיוֹאֵי.

לְזָרַעְתָּהוֹן וּלְבֵית אֲבֹתָהוֹן: מִכָּן

שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעְלָה וְעַד בֶּן־חַמְשִׁים שָׁנָה

כָּל־הַבָּא לַעֲבֹד עֲבֹדַת עֲבֹדָה וְעֲבֹדַת מִשָּׂא

בְּאֶהֱל מוֹעֵד: מִבֶּר תְּלָתִין שָׁנִין וּלְעֵילָא. וְעַד בֶּר חַמְשִׁין שָׁנִין.

כָּל דְּאָתִי. לְמַפְלַח פּוּלְחָן פּוּלְחָנָא. וּפּוּלְחָן מַטּוּל בְּמִשְׁכַּן זְמָנָא:

וַיִּהְיוּ פְּקֻדֵיהֶם שְׁמֹנֶת אֲלָפִים וְחֲמִשׁ מֵאוֹת

וּשְׁמֹנִים: וְהוּוּ מִנִּינִיָּהוֹן. תְּמָנִיא אֲלָפִין. וְחֲמִשׁ מָאָה וְתִמְנִין:

עַל־פִּי יְהוָה פָּקַד אֹתָם בְּיַד־מֹשֶׁה אִישׁ

אִישׁ עַל־עֲבֹדָתוֹ וְעַל־מִשָּׂאוֹ וּפְקֻדָּיו אֲשֶׁר־צִוָּה

יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: עַל מִימְרָא דִּי. מָנָא יָתְהוֹן בִּידָא דְּמֹשֶׁה.

מו) וגמיע אלמעדודין. אלדי
עד מוסי ותרון. ואשראף
בני אסראיל אללוואנין.
לעשאירקם וביות אבאיהם:
מו) מן אבן תילאתין סנה
פעאעדא. אלי כ'מסין סנה. כל
מן ידכיל. ליכ'דם כ'דמה' עמל.
וחמל פי כ'בא אלמחציר:
מח) פכאן ע'דדקם. ת'מאניה'
אלאף. וכ'מס מאיה ות'מאנין:
מט) עלי קול אללה ע'דקם
מוסי. כל פ'יק פי עמלה

— רס"י —

צוה ה' את משה. ואותן הפקודים היו
במצוה מן שלשים שנה ועד בן חמשים
שנה:

מ) עבדת עבדה. הוא השיר במצולתים
וכנורות. שהיא עבודה לעבודה אחרת:
ועבודת משא. כמשמעו: מט ופקדיו אשר

שמך המור (מט) איש איש. המנהג להפריד ביניהם.

גִּבֹר גִּבֹר. על פולחניה ועל מטוליה.

ומנינהי דפקיד יי ית משה: פ

פ ספרי תימן בספרי (שלישי) ה וידבר

יהוה אל-משה לאמר: ומליל

יי עם משה למימר: ב צו את-בני

ישראל וישלחו מן-המחנה

כל-צרוע וכל-זב וכל

טמא לנפש: פקיד ית בני ישראל.

וישלחו מן משריתא. כל דסגיר וכל דדאיב. וכל דמסאב לטמי

נפשא: ג מזכר עד-נקבה תשלחו אל-מחונ

למחנה תשלחום ולא יטמאו את-מחניהם

אשר אני שכן בתוכם: מדכר עד נוקבא תשלחונ. למברא

למשריתא תשלחוננו. ולא יסאבון ית משריתחון. דשכינתי שריא

ביניהון: ד ויעשו-כן בני ישראל וישלחו אותם

אל-מחונ למחנה כאשר דבר יהוה אל-משה

רש"י

וישראל. הצרוע נשתלח חוץ לכלן, הוב
מתר במחנה ישראל ומשלח מן השתים,
וטמא לנפש מתר אף בשללויה ואינו משלח
אלא משלשכינה, וכל זה דרשו רבותינו
מן המקראות במסכת פסחים (סז): **טמא**
לנפש. דמסאב לטמי נפשא דאנשא. אומר
אני שהוא לשון עצמות אדם בלשון ארמי,
והרבה יש בבראשית רבה אדרינוס שחיק
טמיא, שחיק עצמות:

ה צו את בני ישראל וגוי. פרשה זו
נאמרה ביום שהוקם המשכן, ושמנה
פרשיות נאמרו בו ביום, כדאיתא במסכת
גיטין בפרק הנזקין (ס, ב): **וישלחו מן**
המחנה. שלש מחנות היו שם בשעת הניתן,
תוף הקלעים היא מחנה שכינה, חנית הלויים
סביב כמו שפורש בפרשת במדבר סיני
היא מחנה לוייה, ומשם ועד סוף מחנה
הדגלים לכל ארבע הרוחות היא מחנה

תפסיד רס"ג

בֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְעִבְדוּ בֵּן
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְשָׁלְחוּ יְתֵהוֹן. לְמִפְּרָא
 לְמִשְׁרִיתָא. כְּמָא דְמַלִּיל יי עִם מֹשֶׁה. בֵּן
 עִבְדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: פ דְּוִדְבֵּר
 יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: וּמַלִּיל
 יי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר: דְּבֵר אֶל-
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אוֹ-אִשָּׁה
 כִּי יַעֲשׂוּ מִכָּל-חַטָּאת הָאֲדָם
 לְמַעַל מֵעַל בִּיהוָה וְאִשְׁמָה

כִּי אֲרַג אֲלַעֲסֶכֶר. כְּמָא אָמַר
 אֱלֹהֵי מוֹסִי. כְּדִיאֲדָ צָנְעוּ בְּנֵי
 אִסְרָאֵל: (ה) תִּים כָּלִם אֱלֹהֵי
 מוֹסִי תִכְלִימָא: (ו) קָל לְבִנֵי
 אִסְרָאֵל. אִי רָגַל אוֹ אִמְרָאָה.
 יִצְנַע שִׁימָא מִן כִּטְאִימָא אֲלֵנָאס.
 לִינְכַת' נִכְתָּא בְּאֱלֹהֵי. פְּאֲתִים:
 (ז) תִּים יִקָּר בְּכִטְיִיתָה אֲלֵדִי
 צָנַעְהָא. פְּלִרְד אֲלֵצִילָאמָה
 בְּרָאֲסָהָא. וַיִּזִּיד עֲלֵיהָ
 כִּי־סָהָא. וַיִּדְפַּעְהָ אֲלֵי מִן
 צִלְמָה: (ח) וְאֵן לִם יִכּוֹן

הַנֶּפֶשׁ הַהוּא: מַלִּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. גְּבַר אוֹ אֲתָא. אָרִי יַעֲבֹדוּן
 מִכָּל חוֹבֵי אֲנָשָׁא. לְשִׁקְרָא שִׁקְרָא קָדָם יי. וַיְחֹב אֲנָשָׁא הַהוּא:
 וְהִתְוֹדוּ אֶת-חַטָּאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהָשִׁיב אֶת-
 אֲשָׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְחִמִּישְׁתּוֹ יִסַּף עָלָיו וְנָתַן לְאִשְׁרָאֵל
 אֲשֶׁם לוֹ: וַיִּוְדוּן. יֵת חוֹבֵיהוֹן דְּעִבְדוּ. וַיְתִיב יֵת חוֹבְתֵיהָ בְּרִישֵׁיהָ.
 וְחוֹמִישֵׁיהָ יוֹסִיף עֲלוֹהֵי. וַיִּתִּינֵן. לְדַחֲיִיב לֵיהָ: ח וְאִם-אֵין לְאִישׁ

— רס"י —

וְלְמַעַל מֵעַל בַּהּ. הָרִי חוֹר וְכַתֵּב כְּאֵן
 פְּרִשְׁתָּ גּוֹזֵל וְנִשְׁבַּע עַל שִׁקְרָא. הִיא הָאֲמוֹרָה
 בְּפִרְשֵׁת וַיִּקְרָא (כ), (כא) וּמַעֲלָה מֵעַל בַּהּ
 וְכַחֵשׁ בְּעַמִּיתוֹ וַיְגִי, וְנִשְׁנִית כְּאֵן בְּשִׁבִיל שְׁנֵי
 דְּבָרִים שְׁנַתְחַדְּשׁוּ בַּהּ הָאֲחָדָה שְׁפַתָּב וְהִתְוֹדוּ.
 לְמַד שְׁאִינּוּ חֵיב חוֹמֵשׁ וְאֲשֶׁם עַל פִּי עֵדִים
 עַד שְׁיִוְדָה בְּדַבְּרָא. וְהַשְׁנִי עַל גּוֹזֵל הִגֵּר שְׁהוּא
 נִתּוֹן לְכַהֲנִים: ז אֶת אֲשָׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ. הוּא
 הִקְרָן שְׁנִשְׁבַּע עָלָיו: לְאִשְׁרָאֵל אֲשֶׁם לוֹ. לְמִי
 שְׁנַתְחַיֵּב לוֹ: ח וְאִם אֵין לְאִישׁ גּוֹזֵל. שְׁמַת

וְזֶלֶק הַדְּקָדוֹק: וְחִמִּישְׁתּוֹ. בְּנוֹחַ כִּי הִיוּ דְּתַמּוֹרֵת הִדְגֵּשׁ אֲשֶׁר בַּחֲמִשָּׁה וְהוּא מוֹרָה עַל חֵלֶק
 אֶחָד מִחֲמִשָּׁה (מִהַר"ם): לְאִשְׁרָאֵל אֲשֶׁם לוֹ. תִּיבַת אֲשֶׁם מִלְרַע:

שִׁמּוֹ הַמּוֹרָה (ו) אִישׁ אוֹ-אִשָּׁה. הַמְנַהֵג לְהַפְרִיד בֵּין אוֹ לְאִשָּׁה.

גַּאֵל לְהָשִׁיב הָאֲשָׁם אֵלָיו
הָאֲשָׁם הַמוֹשֵׁב לִיהוּה
לִפְהֶן מִלְּבַד אֵיל הַכַּפּוּרִים
אֲשֶׁר יִכְפֹּר-בּוֹ עָלָיו: וְאִם לִית
לְגוֹבְרָא פְּרִיק. לְאֶתְבָּא חוֹבְתָא לִיה.
חוֹבְתָא. דַּמְתִּיב קָדָם יי לְכַהֲנָא. בְּר.
מְדַכֵּר כַּפּוּרִיא. דִּיכַפֵּר בֵּיה עֲלוּהִי:
וְכָל-תְּרוּמָה לְכָל-קֹדְשֵׁי

תפסיר דס"ג
 לאלמצי'לום ולי. לתרד
 אלצ'לאמה אלמרדודה ללה
 והי לאלאמאם. סוא כבש
 אלג'פראן. אלד'י יסתג'פר
 בה ענה: ט) וכל רפיעה.
 מן גמיע אקדאס בני
 אסראיל פלאי אמאם דפעוהא
 כאנת לה: י) וכל אמר יפון
 לה אמר אקדאסה. לאי
 אמאם דפעוהא כאנת לה:

בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר-יִקְרִיבוּ לִפְהֶן לֹו יִהְיֶה: וְכָל
אֲפֻרְשׁוֹתָא. לְכָל קוֹדְשֵׁיא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל. דִּיקְרִבוּן לְכַהֲנָא דִּילִיָּה יִהְיֶה:
וְאִישׁ אֶת-קֹדְשֵׁיו לֹו יִהְיֶה אִישׁ אֲשֶׁר-יִתֵּן
לִפְהֶן לֹו יִהְיֶה: וְגִבֵּר יֵת מַעֲשֵׂר קוֹדְשׁוֹהִי דִּילִיָּה יִהִי. גִּבֵּר.

— רש"י —

בהם תביא בית ה' אלהיך, (שמות כג, ט).
 ואיני יודע מה יעשה בהם, תלמוד לומר
 לפהן לו יהיה, בא הכתוב ולמד על
 הכפורים שיהיו נתנין לפהן: וְאִישׁ אֶת
 קֹדְשֵׁיו לֹו יִהְיֶה. לפי שנאמרו מתנות כהנה
 ולויה יכול יבואו ויטלו בזרוע, תלמוד לומר
 ואיש את קדשיו לו יהיה, יהיה מגיד שטובת
 הנאתן לבעלים, ועוד מדרשים הרבה דרשו
 בו בספרי. ומדרש אגדה ואיש את קדשיו לו
 יהיה מי שמעבב מעשרותיו ואינו נותן, לו
 יהיו המעשרות, סוף שאין שדהו עושה אלא
 אחד מעשרה שהיתה למודה לעשות:
אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לִפְהֶן. מתנות הראויות לו:
 לו יהיה. ממון הרבה:

התובע שהשביעו, ואין לו יורשים: **לְהָשִׁיב**
הָאֲשָׁם אֵלָיו. כשנמלק זה להתודות על
 עונו. ואמרו רבותינו וכי יש לך אדם
 בישראל שאין לו גואלים או בן או אח או
 שאר בשר הקרוב ממשפחת אביו למעלה
 עד יעקב, אלא זה הגר שמת ואין לו יורשים:
הָאֲשָׁם הַמוֹשֵׁב. זה הקרן והחומש:
 לה' לפהן. קנאו השם ונתנו לפהן שבאותו
 משמר: **מִלְּבַד אֵיל הַכַּפּוּרִים.** האמור
 בויקרא (ויקרא כ, כ) שהוא צריך להביא:
 ט) וְכָל תְּרוּמָה וְגו'. אמר רבי ישמעאל וכי
 תרומה מקריבין לפהן, והלא הוא המחוור
 אחריה לבית הגרנות. ומה תלמוד לומר
 אשר יקריבו לפהן, אלו הכפורים, שנאמר

שמו דמור (ט) וכל-תרומה. המנהג להטעים הכ"ף.

תפסיר רס"ג

יא) ת'ם כלם אללה מוסי
תכלימא: יב) מר בני אסראיל.
וקל להם. אי רגל תאדת זוגתה.
פכיאנתה כיאנה: יג) באן
ציאגעהא רגל מצאגעה
אנסאל. וג'בי ד'אלך ען זוגתה.
ואנסתרת ויהי נגסה. ושאדה
ליס עליהא. ויהי לם תקרה:

דיתין לכהנא דיליה יהי: פ (רביעי)

אל-משה לאמר: ומליל יי עם
משה למימר: דבר אל-בני
ישראל ואמרת אליהם איש
איש כי-תשטה אשתו

ומעלה בו מעל: מליל עם בני ישראל. ותימר להון. גבר גבר
ארי תסטי אתתיה. ותשקר ביה שקר: יג) ושכב איש אתה
שכבת-זרע ונעלם מעיני אישה ונסתרה והיא
נטמאה ועד אין בה והוא לא נתפשה: וישכוב
גבר יתה שכבת זרעא. ויהי מכוסא מעיני בעלה.
ומטמרא והיא מסאבא. וסהיד לית בה. והיא לא אתאחדת:

— רס"י —

יג) איש איש כי תשטה אשתו. מה בתיב
למעלה מן הענין ואיש את קדשיו לו יהיו.
אם אתה מעכב מתנות הכהן, חייך
שתצטרף לבא אצלו להביא לו את הסוטה:
איש איש. ללמדך שמועלת בשתים, באיש
מלחמה שלמעלה ואישה מלמטה:
כי תשטה אשתו. שנו רבותינו אין
המנאפין נואפין עד שתכנס בהן רוח שטות.
דכתיב כי תשטה, וכתוב בו נואף אשה חסר
לב (משל ו, ג). ופשוטו שלמקרא כי תשטה.
תט מדרכי צניעות ותחשד בעיניו, כמו שטה
מעליו ועבר (סס ז, טו), אל ישט אל דרכיה

וזלק הדקדוק: יג) שכבת זרע. כל זרע דקרי, מלעיל (מהר"ב):

שמך המור (י) איש איש המנהג להפריד ביניהם.

תפסיד רס"ג

(יד) וכִּסֵּר בַּבֶּאֱלֹהִים רָאִי גִירָה. פְּגִיאר עֲלֵיהָא וְהִי נִגְסָה. או גִיר נִגְסָה: טו) פְּלִיאַת דְּאֵלֶךְ אֶלְדָּגֶל בְּזוּגְתָה אֵלִי אֱלֹאֲמִאם. וַיֵּאֲתִי בְּקִרְבָּאֲנִהָא מֵעָהָ. עֶשֶׂר וַיִּבֶה מִן דְּקִין אֶלְשְׁעִיר. לֹא יִצֵּב עֲלֶיהָ דְהֵנָּא. וְלֹא יִגְעַל עֲלֶיהָ לְבִאֲנָא. לְאֵנָה קִרְבָּאן אֶלְגִּירָה. קִרְבָּאן אֶלְדָּכֶר יִדְכֶר בְּאֶלְדָּנוּב: טז) וַיִּקְדַּמְתָּהּ אֱלֹאֲמִאם.

וְעֵבֶר עָלָיו רוּחַ-קְנָאָה וְקָנָא אֶת-אִשְׁתּוֹ וְהוּא נִטְמָאָה אוֹ-עֵבֶר עָלָיו רוּחַ-קְנָאָה וְקָנָא אֶת-אִשְׁתּוֹ וְהִיא לֹא נִטְמָאָה: וַיַּעֲבֵר עֲלוֹהִי רוּחַ קְנָאָה. וַיִּקְנֵי יָת אֶתְתִּיהָ וְהִיא מְסֻאָבָא. אוֹ עֵבֶר עֲלוֹהִי רוּחַ קְנָאָה וְקָנֵי יָת אֶתְתִּיהָ. וְהִיא לֹא מְסֻאָבָא: וְהִבִּיא הָאִישׁ אֶת-אִשְׁתּוֹ

אֶל-הַכֹּהֵן וְהִבִּיא אֶת-קִרְבָּנָהּ עָלֶיהָ עֲשִׂירַת הָאִיפָה קֶמַח שְׁעָרִים לֹא-יִצֵּק עָלָיו שֶׁמֶן וְלֹא-יִתֵּן עָלָיו לִבְנָהּ כִּי-מִנְחַת קְנָאָתָהּ הוּא מִנְחַת זָכָרוֹן מִזִּכְרוֹת עֹוֹן: וַיִּיתֵי גּוֹבְרָא יָת אֶתְתִּיהָ לְוֹת כְּהֵנָּא. וַיִּיתֵי יָת קוֹרְבָּנָהּ עֲלֶיהָ. חֹד מִן עֲשָׂרָא בִּתְלַת סָאִין קֶמַח שְׁעָרִין. לֹא יִרִיק עֲלוֹהִי מִשְׁחָא. וְלֹא יִתֵּן עֲלוֹהִי לְבוֹנְתָא. אֲרִי מִנְחַת קְנָאָתָא הוּא. מִנְחַת דּוּכְרָנָא מִדְּכֶרֶת חוֹבִין: וְהִקְרִיב אֶתְהָ הַכֹּהֵן

— רס"י —

וְקִרְבָּנָהּ מֵאֵכֶל בְּהֵמָה: לֹא יִצֵּק עָלָיו שֶׁמֶן. שְׁלֹא יְהִי קִרְבָּנָהּ מִהֶדֶר, שֶׁהַשֶּׁמֶן קָרוֹי אֹר וְהִיא עֲשֻׁתָּהּ בַּחֶשֶׁךְ: וְלֹא יִתֵּן עָלָיו לְבִנָּה. שֶׁהָאֲמָהוֹת נִקְרְאוֹת לְבוֹנָה, שְׁנֹאֲמֵר וְאֵל גִּבְעַת הַלְּבוֹנָה (ש"ס ז, ו), וְהִיא פֶּרֶשָׁה מִדְּרַכִּיהֶן: כִּי מִנְחַת קְנָאָתָהּ הוּא. הַקֶּמַח הַזֶּה, קֶמַח לְשׁוֹן זָכָר: מִנְחַת קְנָאָתָהּ. מֵעוֹרֶרֶת עֲלֶיהָ שְׁתֵּי קְנָאוֹת, קְנָאָתָהּ הַמְּקוּם

וְתַפְשָׁה וְשָׁכַב עִמָּה (דְּכָרִים כג, כח): יד וְעֵבֶר עָלָיו. קוֹדֵם לְסִתִּירָה: רוּחַ קְנָאָה וְקָנָא. פֶּרְשׁוֹ רְבוּתֵינוּ לְשׁוֹן הַתְּרָאָה, שֶׁמִּתְרָה בָּהּ אֵל תִּסְתְּרֵי עִם אִישׁ פְּלוֹנִי: וְהִיא נִטְמָאָה אוֹ עֵבֶר עָלָיו וְגוֹי. כְּלוּמֵר הוּא הַתְּרָה בָּהּ וְעֵבֶרָה עַל הַתְּרָאָתוֹ, וְאִין יְדוּעַ אִם נִטְמָאָה אִם לֹא: טו קֶמַח. שְׁלֹא יְהִי מִסְלַת: שְׁעָרִים. וְלֹא חֲטִימִים, הִיא עֲשֻׁתָּהּ מֵעֲשָׂה בְּהֵמָה

תפסיר רס"ג

וְהֵעֵמִידָהּ לְפָנַי יְהוָה: וַיִּקְרִיב

יְתֵהּ כַּהֵנָּה וַיִּקְיַמְנָהּ קִדְּם יי: וְלָקַח

הַכֹּהֵן מִיָּם קְדוֹשִׁים בְּכָלִי-

חֹרֶשׁ וּמִן-הָעֶפְרָא אֲשֶׁר יִהְיֶה

בְּקִרְקַע הַמִּשְׁכָּן יִקַּח הַכֹּהֵן

וְנָתַן אֶל-הַמִּיָּם: וַיִּסַּב כַּהֵנָּה מִי

כִּיּוֹר בְּמִן דְּחֹסֶף וּמִן עֶפְרָא דִּיהִי

בְּאִיסוּדֵי מִשְׁכָּנָהּ יִסַּב כַּהֵנָּה וַיִּתֵּן לְמִיָּא:

וְהֵעֵמִיד הַכֹּהֵן אֶת-הָאִשָּׁה לְפָנַי יְהוָה

וּפָרַע אֶת-רֹאשׁ הָאִשָּׁה וְנָתַן עַל-כַּפֶּיהָ אֶת

מִנְחַת הַזִּבְרוֹן מִנְחַת קִנְאָת הָאִשָּׁה וּבִיד הַכֹּהֵן

יִהְיוּ מִי הַמָּרִים הַמְּאָרְרִים: וַיִּקַּם כַּהֵנָּה יְתֵהּ אֶתְתָּא קִדְּם

יי: וּפָרַע יְתֵהּ רִישָׁא דְאֶתְתָּא וַיִּתֵּן עַל יְדֵהָ יְתֵהּ מִנְחַת דְּכִרְנָא מִנְחַת

קִנְאָתָא הִיא וּבִידָא דְכַהֵנָּה יְהוֹן מִיָּא מְרִירִיא מְלֻטְטִיא:

— כס"י —

שגלוי הראש גנאי להן: לפני ה'. בשער
נקנור, הוא שער העזרה המזרחי, דרך כל
הנכנסים: ונתן על כפיה. ליגעה אולי
תטרף דעתה ותודה, ולא ימחה שם המיוחד
על המים: המרים. על שם סופן שהם
מרים לה: המאָרְרִים. המחסרים אותה מן
העולם, לשון סלון ממאיר (יחזקאל כח, כז).
ולא יתכן לפרש מים ארורים, שהרי
קדושים הן, ולא ארורים כתב הכתוב.
אלא מאָרְרִים את אחרים. ואף אַנְקְלוֹס לא
תרגם ליטיא, אלא מְלֻטְטִיא שמראות קללה
בגופה שלזו:

ויוקפהא בין ידי אללה:
(ז) ויאכיד' אלאמאם. מן
אלמא אלמקדס פי אניה' כ'זף.
ומן אלתראב. אלד'י יפון פי
ערצה' אלמסכן. יאכיד'
אלאמאם וילקי פי אלמא:
(ח) ויוקפהא בין ידי אללה.
ויכשף ראסהא. ויגעל עלי
ידהא. קרבאן אלד'כר
קרבאן אלג'ירה. ולימסך פי
ידה אלמא אלמר אללאען:

וקנאת הבעל: יי מים קדושים. שקדשו
בפיו, לפי שנעשה מנחשת מראות
הצובאות. וזו פרשה מדרכיהן שהיו נבעלות
לבעליהן במצרים תחת התפוח, וזו קלקלה
לאחר, תבדק בו: בכלי חרש. היא השקתה
את הנואף יין משבח בכוסות משבחים,
לפיכך תשתה מים המרים במקדה בזויה
שלחרש: יי והעמיד הכהן וגו'. והלא כבר
נאמר והעמידה לפני ה' אלא מסייעין היו
אותה ממקום למקום כדי ליגעה ותטרף
דעתה ותודה: ופרע. סתר את קליעת
שערה כדי לבותה, מפאן לבנות ישראל

תפסיר דס"ג

יט) ויחלפהא ויקול להא. אן כאן לם יציאגעד רגל. ולם תחידי אלי נגאסה גיר זוגד. פאברי מן הדיא אלמא אלמד אללאען: כ) ואן כנת חדת. אלי גיר זוגד ותנגסת בה. וגעל גירה מצ'אגעתה פיד: כא) ויחלפהא עלי ד'אלד ימין אלחרג. ויקול אלמאם להא. יגעלד אללה. מסבה וימינא פי מא בין קומד. במא יגעל אללה ורכד סאקטא. ובטנד וארמא:

וְהִשְׁבִּיעַ אֶתְּהָ הַכֹּהֵן
וְאָמַר אֶל-הָאִשָּׁה אִם-לֹא
שָׁכַב אִישׁ אִתְּךָ וְאִם-לֹא
שָׁטִית טְמֵאָה תַּחַת אִישׁךָ
הַנָּקִי מִמִּי הַמָּרִים
הַמְּאָרְרִים הָאֵלֶּה: וְיֹמִי יָתֶה
כֶּהֱנָא. וְיִימַר לְאֵתְתָא אִם לֹא שָׁכִיב גְּבַר
יָתֶיךָ. וְאִם לֹא סָטִית. לְאִסְתָּאבָא בְּר
מִבְּעֵלֶיךָ. הוּי זָפָאָה. מִמִּיאָ. מְרִירִיא

מְלִטְטִיא הָאֵלִינ: ב וְאֵת כִּי שָׁטִית תַּחַת אִישׁךָ וְכִי
נְטִמָּאת וַיִּתֵּן אִישׁ בְּךָ אֶת-שְׁכִבְתּוֹ מִבְּלַעְדֵי
אִישׁךָ: וְאֵת. אָרִי סָטִית. בְּר מִבְּעֵלֶיךָ וְאָרִי אִסְתָּאבָת. וַיֵּהב גְּבַר
בִּיד יָת שְׁכִבְתִּיהָ. בְּר מִבְּעֵלֶיךָ: כא וְהִשְׁבִּיעַ הַכֹּהֵן אֶת-
הָאִשָּׁה בְּשִׁבְעַת הָאֵלֶּה וְאָמַר הַכֹּהֵן לְאִשָּׁה
יִתֵּן יְהוָה אוֹתְךָ לְאֵלֶּה וּלְשִׁבְעָה בְּתוֹךְ עִמּוֹךָ
בְּתַת יְהוָה אֶת-יְרֵכְךָ נִפְלֹת וְאֶת-בְּטִנְךָ צָבָה:

— רס"י —

שיהיו הכל נשבעין ביה לא יארע לי כדרך שארע לפלונית וכן הוא אומר והנחתם שמכם לשבועה לבחירי (ישעיכ סכ, טו), שהצדיקים נשבעים בפרענותן שלרשעים, וכן לענין הברכה ונברכו וגוי (בראש' יב, ג) בך יברך ישראל לאמר (בראש' מט, כ): את ירכך. בקללה הקדים בך לבטן לפי שבה התחילה בעברה תחלה: צבה. כתרגומו נפוחה:

יט) והשביע אותה וגוי. ומא היא השבועה אם לא שכב הנקי הא אם שכב הנקי [לא תנקי] שמכלל לאו אתה שומע הן אלא שמצוה לפתוח בדיני נפשות תחלה לזכות: כ) ואת כי שטית. כי משמש בלשון אם: כא) בשבעת האלה. שבועה שלקללה: יתן ה' אותך לאלה. שיהיו הכל מקללין ביה ובואך כדרך שבא לפלונית: ולשבועה.

תפסיר רס"ג

וְיֹמֵי כְהֵנָּה יֵת אֶתְתָּא בְּמוֹמְתָא דְלוֹטָא.
 וְיִימַר כְּהֵנָּה לְאַתְתָּא. יֵתִין יֵי יֵתִיךְ. לְלוֹט
 וּלְמוֹמֵי בְּגוֹ עֵמִיךְ. בְּדֵיתִין יֵי יֵת יֵרְפִיךְ
 מְסִיאָּ. וְיֵת מְעֵכֵי נְפִיחִין: כֵּב וּבְאוּ
הַמִּים הַמְּאָרְרִים הָאֵלֶּה
בַּמַּעֲיָד לַעֲבֹת בְּטֵן וּלְנֶפֶל
יֵרֵךְ וְאִמְרָה הָאִשָּׁה אֱמֹן |

(כב) וְדִ'אֵלֶךְ. אִדְרִיא צֵאר הַדִּיא
 אֶלְמִיא אֶלְלֵאעֵן אֶלִי אִמְעֵאדִי.
 פִּירָם אֶלְבִּטֵן וְיִסְקֵט אֶלְוֹרֵךְ.
 וְתִקּוּל אֶלְאִמְרָאָה אֱמִין אֱמִין:
 (כג) וְיִכְתֹּב אֶלְאִמְאָם. הַדִּיא
 אֶלְלֵעֵנֵאָת פִּי כְתֵאב. וְיִמְחִיה פִּי
 אֶלְמִיא אֶלְמִיא: (כד) וְיִסְקִיהָ
 אֶלְמִיא אֶלְמִיא אֶלְלֵאעֵן. וְיִסְתַּחֲלִי

אֱמֹן: וְיֵיעֵלוּן. מִיָּא מְלִטְטִיא הָאֵלִין בְּמַעֲכֵי. לְאַפְחָא מְעִין
 וּלְאִמְסָאָה יֵרֵךְ. וְתִימַר אֶתְתָּא אֱמֹן אֱמֹן: כֵּב וּכְתֵב
אֶת-הָאֵלֶּת הָאֵלֶּה הַכֹּהֵן בַּסֵּפֶר וּמַחֵה אֶל-מֵי
הַמַּרְרִים: וְיִכְתֹּב. יֵת לוֹטִיא הָאֵלִין. כְּהֵנָּה בְּסִפְרָא. וְיִמְחֹק לְמִיָּא
 מְרִירִיא: כֵּב וְהִשְׁקָה אֶת-הָאִשָּׁה אֶת-מֵי הַמַּרְרִים
הַמְּאָרְרִים וּבְאוּ בֵּה הַמִּים הַמְּאָרְרִים לְמַרְרִים:

— רס"י —

כֵּב לַעֲבֹת בְּטֵן. כְּמוֹ לְהַעֲבֹת בְּטֵן, זֶהוּ
 שְׂמוֹשׁ פֶּתַח שְׂהַלְמִ"ד נְקוּדָה בּוּ, וְכֵן לְנַחֲוֹתָם
 הַדֶּרֶךְ (שְׂמוֹת יג, כו), לְרֵאוֹתְכֶם בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר
 תֵּלְכוּ בָּהּ (דְּבָרִים ט, לג), וְכֵן לְנֶפֶל יֵרֵךְ לְהַנְפִּיל
 יֵרֵךְ, שְׂהַפִּים מְצַבִּים אֶת הַבְּטֵן וּמְפִילִים אֶת
 הַיֵּרֵךְ: **לַעֲבֹת בְּטֵן וּלְנֶפֶל יֵרֵךְ.** בְּטֵנוּ
 וְיִרְכוּ שְׂלִבֹעֵל, אוֹ אִינוּ אֶלָּא שְׂלִנְבַעֲלֵת,
 כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר אֶת יֵרֵכְךָ נוֹפֵלֶת וְאֶת בְּטִנְךָ
 צָבָה, הֵרִי שְׂלִנְבַעֲלֵת אֲמוֹר: **אֱמֹן אֱמֹן.**

זֶלֶק הַדְּקוּקָה: כֵּב בְּמַעֲיָד. הַבִּי"ת בְּגַעֲיָא: כֵּב וְהִשְׁקָה אֶת הָאִשָּׁה ... הַמִּים הַמְּאָרְרִים. כֵּב
 הַתִּיגָאן הַגַּעֲיָא תַחַת הָאֵלֶ"ף. וְאִ"כ נִשְׁאֵר הַפֶּתַח שְׂתַחַת הַה"א כְּאִשֶׁר הוּא וְיִהְיֶה הַשּׁוֹא שְׂבַמ"ם
 נַח. וְכֵן הַדִּין בַּחֲבֵרְתָה דְלִקְמֵן בְּפִסּוּק וְהִשְׁקָה אֶת הַמִּים וּפְשׁוּט. וְכִ"כ מֵהַרִּי"ב תֵּרִין גַּעֲיָא בְּאֶלְפִין
 אֶלָּא שְׂשֵׁם בְּסִפְרוֹ נֶפֶל שִׁיבוֹשׁ יַעו"ש וְמָה שְׂכַתְּבִיתִי לְךָ הוּא אִמֵּת עַפ"י הַסְּפָרִים הַמְּדוּקְדָּקִים
 יִשְׁנִים:

תפסיר רס"ג

פיהא מרא: כה) ויאכיד'
אלאמאם מן ידהא. קרבאן
אלג'ירה. ויתרכה בין ידי אללה.
ויקדמה אלי' אלמד'בת:
כו) ויקבץ' מנהא אלאמאם
פיהא. ויקתרה עלי' אלמד'בת.
ובעד ד'אלך יסקיהא אלמא:
כו) פאד'י סקאהא אלמא. פאן

וַיִּשְׁקֵי יְתָ אֶתְתָּא. יְתָ מִיָּא מְרִירָא
מְלֻטְטִיָּא. וַיִּיעֲלוֹן בֵּיהּ מִיָּא מְלֻטְטִיָּא
לְלוֹט: כֹּה וְלָקַח הַכֹּהֵן מִיַּד
הָאִשָּׁה אֶת מִנְחַת הַקִּנְיָאֹת
וְהִנִּיף אֶת־הַמִּנְחָה לְפָנָי
יְהוָה וְהִקְרִיב אֶתְּהָ אֶל־

הַמִּזְבֵּחַ: וַיֹּסֵב כֹּהֵנָא מִיָּדָא דְאֶתְתָּא. יְתָ מִנְחַת קִנְיָאֹתָא. וַיִּרִים יְתָ
מִנְחַתָּא קָדָם יְיָ. וַיִּקְרִיב יְתָ לְמִדְבַּחָא: כֹּה וְקָמַץ הַכֹּהֵן מִן־
הַמִּנְחָה אֶת־אֲזִכְרֹתֶיהָ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ וְאַחַר
יִשְׁקָה אֶת־הָאִשָּׁה אֶת־הַמַּיִם: וַיִּקְמוֹץ כֹּהֵנָא מִן מִנְחַתָּא
יְתָ אֲדֻכְרֹתֶיהָ. וַיִּסַּק לְמִדְבַּחָא. וּבִתֵּר כֹּהֵן יִשְׁקֵי יְתָ אֶתְתָּא יְתָ מִיָּא:
כֹּה וְהִשְׁקָה אֶת־הַמַּיִם וְהִיתָה אִם־נִטְמָאָה וְתִמְעַל

— רס"י —

וַיִּרְף, לְפִי שְׁחָן הַתְּחִילוֹ בְּעֵבְרָה תְּחִלָּה. שְׁלֹמֹזֶבֶח קוֹדֵם קָמִיצָה בְּשָׂאֵר מְנוּחֹת:
לְפִיכֹף הַתְּחִילָה מִחֵן הַפְּרָעָנוּת: לְמַרְיָם. כִּי אֲזִכְרֹתֶיהָ. הוּא הַקּוֹמֵץ. שְׁעַל יְדֵי הַקְּטִירָתוֹ
לְהִיוֹת לָהּ רָעִים וּמְרִים: כֹּה וְהִנִּיף. מוֹלִיף וּמְבִיא מַעֲלָה וּמוֹרִיד, וְאִף הִיא מְנִיפָה עִמּוֹ
שִׁידָה לְמַעֲלָה מִיָּדוֹ שְׁלִכְהֵן: וְהִקְרִיב אֶתְהָ. לְרַבּוֹת שְׂאֵם אֲמָרָה אִינִי שׁוֹתָה
זוֹ הִיא הַגְּשָׁתָה בְּקֶרֶן דְּרוֹמִית מִעֵרְבִית וּמְשַׁקֵּין אֶתְהָ בְּעַל בְּרָחֹה, אֵלָּא אִם כֹּהֵן אֲמָרָה

זֶלֶק הַרְקָדוֹק: כֹּה וְהִשְׁקָה אֶת הַמַּיִם וּגו' עַד וּבָאוּ בֵּה הַמַּיִם הַמְּאָרְרִים. הַשּׁוֹא שְׁבַמ"ם נַח
עֵינַי לְעִיל מַה שְׁכַתְּבֵנו שֵׁם בְּפִסּוּק וְהִשְׁקָה אֶת הָאִשָּׁה. וז"ל מִהַר"ב, קָאֵלוּ פִי מִקְאֵלָה' אֵלֵאֲלַחֲאֵן
פִי אִפְנָאן אֲלִשׁוּא קֵד יִשְׁכַּל פִי מוֹאֲצֵעַ עֲלֵי' אֲלִקְאֵר הֵל הוּ מִתְחַרֵךְ אִם הוּ סֹאכֵן וְקֵד תִּקְדָם אֲלִקוּל
פִי אֵן מֵא כֹאן מִן אֲלִכְלֵאָם פִי עַדֵד חֲרוּפֵהָ כִּמְסָה לֹא אֹזִיד פֹאן אֵל שׁוּא יִכּוֹן מִתְחַרֵךְ נַחוּ הַמְּסַכֵּן
תְּרוּמָה הַמְּדַבֵּר. מֵא כִּלֵּא מוֹצֵעַ וְאַחַד וְהוּ הַמְּשַׁגֵּעַ הַזֶּה וְאֲלִסְבֵּב פִי אִנְהָא לִם תְּתַחַרֵךְ אֵן לִים פִי
אֵלֵה"א תְּתַקִּיל וְלוֹ תִקְלַת אֵלֵה"א לְתַחַרְכַת אֲלִשׁוּא. וְאִמָּא מֵא יֹזִיד עֲלֵי' כִּמְסָה חֲרוּף מִן אֲלִכְלֵאָם
אֲלֵי אֹוֹלֵהָ ה"א וּמ"ם פֹאֲלִשְׁרַט פִי דֹאֲלֵךְ אֵן כֹאן אֲלִלְחֵן עֲלֵי' אֲלִחֲרָף אֲלִכְאֵתָם וּמֵא זֹאד כֹאן
אֲלִשׁוּא סֹאכֵן נַחוּ הַמְּאָרְרִים הַמְּדַבְרִים הַמְּצַפְצָפִים אֵלֵא סוּא אֲרַבַּע כֶּרֶג מִן דֹאֲלֵךְ מִתְּלַ הַמְּבַקְשִׁים
הַמְּצוֹרְעִים וְנַחוּמָא וְאִדָּא כֹאן אֲלִלְחֵן עֲלֵי' אֲלִחֲרָף אֲלִרַאבַּע כֹאן אֲלִשׁוּא מִתְחַרֵךְ מִתְּלַ הַמְּחַכִּים
הַמְּגַדִּים וְנַחוּמָא. [תְּרַגּוּם. אִמְרוּ בְּמֵאמֵר הַטְּעָמִים בְּחִילוּקֵי הַשּׁוּא, יֵשׁ מְקוּמוֹת שְׁהַקּוּרָא

תפסיר רס"ג

מֵעַל בְּאִשָּׁה וּבְאוֹ בְּהֵ
הַמַּיִם הַמְּאָרְרִים לְמַרִּים
וְיַעֲבֹתָהּ בַטֶּנֶה וְנִפְלָה יִרְכָּה
וְהִיתָה הָאִשָּׁה לְאֵלֶּה

בְּקָרֵב עִמָּהּ: וַיִּשְׁקִינָה יָת מִיָּא.
וּתְהִי אִם אֶסְתָּאֲבֵת וְשִׁקְרַת שִׁקְר
בְּבַעֲלָהּ. וַיִּיעֲלוֹן בָּהּ. מִיָּא מְלֻטְטִיָּא לְלוֹט.

וַיִּפְחוֹן מְעָהָ. וְתַתְּמָסִי יִרְכָּה. וּתְהִי אֶתְתָּא. לְלוֹטָא בְּגוֹ עִמָּה:
כֹּה וְאִם-לֹא נִטְמָאָה הָאִשָּׁה וְטַהֲרָה הוּא וְנִקְתָּה

וְנִזְרָעָה זָרַע: וְאִם לֹא אֶסְתָּאֲבֵת אֶתְתָּא. וְדִכְיָא הִיא. וְתַפּוֹק

זָבָאָה וְתַעֲדִי עֵדוּי: כִּסִּי זֹאת תֹּוֹרַת הַקְּנָאִת אֲשֶׁר

תִּשְׁטָה אִשָּׁה תַּחַת אִשָּׁה וְנִטְמָאָה: דָּא אֹרִיתָא

דְּקִנְאָתָא. דְּתַסְטִי אֶתְתָּא. בְּרַ מִבְּעֵלָה וְתַסְתָּאֲב: לֹא אִישׁ

— רס"י —

הָאִשָּׁה. בְּסִתְיָרָה זו: וְטַהֲרָה הִיא. מִמְּקוֹם
אַחַר: וְנִקְתָּהּ. מִמַּיִם הַמְּאָרְרִים, וְלֹא עוֹד
אֵלֶּה וְנִזְרָעָה זָרַע, אִם הִיְתָה יוֹלְדַת בְּצַעַר
תֵּלֵד בְּרוּחַ, אִם הִיְתָה יוֹלְדַת שְׁחוּרִים יוֹלְדַת
לְבָנִים: לֹא אִישׁ. כְּמוֹ אוֹ נוֹדַע (שְׁמוֹת כ"א, לו),
כְּלוּמַר אִם אִישׁ קָנְאִי הוּא, לְכַף וְהַעֲמִיד
אֶת הָאִשָּׁה:

טְמָאָה אָנִי: וְיַעֲבֹתָהּ בַטֶּנֶה וּגְוִי. אָף עַל פִּי
שֶׁבִקְלָלָה הַזִּפְיָר זָרַף תְּחַלְּלָהּ, הַמַּיִם אֵין
בוֹדֵקִין אֵלֶּה דְרַף כְּנִיסְתָּן בָּהּ: וְהִיְתָה
הָאִשָּׁה לְאֵלֶּה. כְּמוֹ שֶׁפִּרְשְׁתִּי שְׁהִיּוּ הַכֹּל
אֵלִין בָּהּ: בְּקָרֵב עִמָּהּ. הַפֶּרֶשׁ יֵשׁ בֵּין אָדָם
הַמְתַּנַּגֵּל בְּמִקוֹם שְׁנֵפֶר, לְאָדָם הַמְתַּנַּגֵּל
בְּמִקוֹם שְׁאִינוּ נִפְר: כֹּה וְאִם לֹא נִטְמָאָה

זוֹלָק הַדְּקָדוֹק: מִתְקַשָּׁה אִם הוּא נַע אוֹ נַח. וְכִבְר קִדְם בּוּזָה הַדִּיבּוּר שְׁכַל הַתִּיבּוֹת שְׁמַסְפֵּר
אוֹתִיוֹתִיהֶן חֲמֵשׁ לֹא יוֹתֵר, יִהְיֶה הַשּׁוֹא נַע. כְּמוֹ הַמְסַכֵּן תְּרוּמָה (ישעיה מ' כ'), הַמְדַבֵּר (בראשית מ"ה, י"ב),
מִלְבַּד מִקוֹם אַחַד, וְהוּא הַמְשַׁגֵּעַ הַזֶּה (מלכים ב' ט' י"א). וְהַסִּיבָה שְׁאִינָה מִתְנוּעַעַת, לְפִי שְׁאִין בְּה"א
גַּעֲיָא. וְאִם יִהְיֶה בְּה"א גַּעֲיָא, יִהְיֶה הַשּׁוֹא נַע. אֲבָל כְּשִׁישׁ יוֹתֵר מִחֲמֵשׁ אוֹתִיוֹת בְּתִיבּוֹת שֶׁתַּחֲלַתֵּן
ה"א וּמ"ס, הַתְּנַאֲי בּוּזָה הוּא אִם תְּהִיָּה הַנְּגִינָה עַל הָאוֹת הָאֲחֵרוֹנָה אוֹ יוֹתֵר, יִהְיֶה הַשּׁוֹא נַח כְּמוֹ
הַמְּאָרְרִים הַמְדַבְּרִים הַמְצַפְצָפִים. זוֹלְתֵי אַרְבַּע יֵצְאוּ מֵהַכֹּל כְּמוֹ הַמְּבַקְשִׁים הַמְצַרְעִים וְדוּמִיָּהֶן.
וְאִם יִהְיֶה הַטַּעַם עַל הָאוֹת הַרְבִּיעִית, יִהְיֶה הַשּׁוֹא נַע כְּמוֹ הַמְּחַכִּים הַמְנַדִּים וְדוּמִיָּהֶן עַכ"ל:

תפסיד רס"ג

(ל) או רגל יכ'טר בבאלה. ראוי ג'ירה פיג'אר עלי זוגתה. פליוקפהא בין ידי אללה. ויצנע ב'הא אל'אמאם. ג'מיע מא פי הד'א אלשריעה: לא) ח'תי יברו אלד'גל מן אל'וזר. ותלך אל'אמראה תחמל וז'רהא: ו א) ת'ם פלם אללה מוסי תפלימא: ב) מר בני אסראיל. וקל להם. אי רגל או אמראה. סוג' נד'רא נסך. ליתנסך לר'בה: ג) פמן אלכ'מר

אֲשֶׁר תֵּעָבֵר עָלָיו רוּחַ קִנְיָה וְקִנְיָה אֶת-אִשְׁתּוֹ וְהֵעֵמִיד אֶת-הָאִשָּׁה לְפָנָי יִהְיֶה וְעָשָׂה לָּהּ הַכֹּהֵן אֶת כָּל-הַתּוֹרָה הַזֹּאת: או גְּבֵר. דתעבר עלוהי. רוח קנאה ויקני ית אתתיה. ויקים ית אתתא קדם יי. ויעביד לה פהנא. ית כל אוריתא הדא: לא ונקה האיש מעון

והאשה ההוא תשא את-עוניה: ויהי זכא גוברא

❁ רב'ערי בספרי תימן ❁

מחובין. ואתתא ההיא. תקביל ית חובה: פ

ו ידבר יהוה אל-משה לאמר: ומליל יי עם משה

למימר: ד דבר אל-בני ישראל ואמרת להם

איש או-אשה כי יפלא לנדר נדר נזיר להזיר

ליהוה: מליל עם בני ישראל. ותימר להון. גבר או אתא. ארי

יפריש למדר נדר נזירו. למזר קדם יי: ג מיין ושכר יזיר

— רס"י —

סוטה בקלקולה זיר עצמו מן הזין שהוא מביא לידי ניאוף: נדר נזיר. אין נזירה בכל מקום אלא פרישה, אף כאן שפרש מן הזין: להזיר להי. להבדיל עצמו מן הזין לשם שמים: ג מיין ושכר. בתרגומו מחמר חדת ועתיק, שהזין משכר כשהוא ישן:

לא ונקה האיש מעון. אם בדקה המים אל ידאג לומר חבתי במיתתה, נקי הוא מן העגש. דבר אחר משישקנה תהיה אצלו בקהתר ונקה מעון, שהסוטה אסורה לבעלה: ו ז כי יפלא. יפריש. למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, לומר לך שכל הרואה

זולק הדקדוק: לא את כל-התורה הזאת. הטפחא בתיבת את בכל התיגאן:

שמך המזיר (ג) איש או-אשה. המנהג להפריד בין או לאשה.

תפסיר רס"ג

ואלמספר מנה יתנסד. חתא
 כיל כימר. וכל מספר לא
 ישרב. וכל נקיע אלענב לא
 ישרב. וענבא רטבא ויאבסא
 לא יאכל: (ד) טול אייאם נסכה.
 מן כל מא יעמל מן גפן
 אלכימר. מן אלפרצן אלי
 אלזג לא יאכל: (ה) וטול אייאם
 נדיר נסכה. לא ימר תאלק עלי
 ראסה. אלי אן תתם
 אלאייאם. אלתני תנסכהא
 לרבה יכון מקדסא. וירבי
 פרע שער ראסה: (ו) פדאך
 טול אייאם נסכה ללה.
 אלי חצירה מוית לא ידכל:

חֲמֵץ יַיִן וְחֲמֵץ שֵׁכָר לֹא
 יִשְׁתֶּה וְכֹל־מִשְׂרַת עֲנָבִים
 לֹא יִשְׁתֶּה וְעֲנָבִים לֶחִים
 וַיִּבְשִׂים לֹא יֹאכֵל: מַחְמֵר חֲדַת
 וְעֵתִיק יִזֶר. חֵל דְּחֵמֵר חֲדַת. וְחֵל דְּחֵמֵר
 עֵתִיק לֹא יִשְׁתֵּי. וְכֹל מִתְרוֹת עֲנָבִין לֹא
 יִשְׁתֵּי. וְעֲנָבִין רִטְבִּין וַיִּבְיִשִׁין לֹא יִיכֹל:
 כָּל יַמֵּי נִזְרוּ מִכָּל אֲשֶׁר
 יַעֲשֶׂה מִגִּפְן הַיַּיִן מִחֲרָצִנִים
 וְעַד־זָג לֹא יֹאכֵל: כָּל יוֹמֵי
 נִזְרִיה. מִכָּל דִּיתְעִבִיד מְגוּפְנָא דְּחֵמְרָא.

מִפְרָצִנִין וְעַד עֲצוּרִין לֹא יִיכֹל: כָּל־יַמֵּי נִזְרוּ תַעֲר
 לֹא־יַעֲבֹר עַל־רֵאשׁוֹ עַד־מְלֵאת הַיָּמִם אֲשֶׁר־
 יִזֶר לִיהוּהָ קֹדֶשׁ יִהְיֶה גְדֹל פְּרַע שְׁעַר רֵאשׁוֹ:
 כָּל יוֹמֵי נִזְרוּ נִזְרִיה. מִסְפָּר לֹא יַעֲבֹר עַל רִישִׁיה. עַד מְשֻׁלָּם יוֹמֵיָא. דְּנִזְרוּ
 קָדָם יִי קֹדֶשׁ יִהְיֶה יִרְבִּי פִירוּעַ שְׁעַר רִישִׁיה: כָּל־יַמֵּי הַזִּירוּ
 לִיהוּהָ עַל־נַפֶּשׁ מֵת לֹא יָבֵא: כָּל יוֹמֵין דְּנִזְרוּ קָדָם יִי.

— רס"י —

בזוג: כ קדש יהיה. השער שלו. לגדל הפרע
 שלשער ראשו: פרע. נקוד פתח קטן לפי
 שהוא דבוק לשער ראשו, פרע שלשער.
 ופרושו שלפרע, גדול שלשער, וכן את
 ראשו לא יפרע (ויקרא כא, ט). ואין קרוי פרע

וכל משרת. לשון צביעה במים וכל משקה,
 ובלשון משנה יש הרבה אין שורין דין
 וסמנים (שם י, ט), נזיר ששרה פתו ביין
 (מיר לו, ט) ד חרצנים. הם הגרענין: זג. הם
 קלפות שמבחוץ, שהחרצנים בתוכן כענבל

זלק הדקדוק: ג לחים. כפתח ומשפטו להיות בקמץ: ד ועד זג. בקמץ (מהר"ם):

תפסיד רס"ג

(ז) חתא באביה ואמה. ואכ"ה
ואכ"ה. לא יתנגס בהם פי
חאל מותהם. לאן נסד רבה
עליה: (ח) כדאלך טול אינאם
נסכה. מקדס הו לרבה: (ט) פאן
מאת מיית מעה בגיטה או
גיפלה. פקד קטע אוול נסכה.
פליחלק ראסה פי יום טהרה.
ודאלך פי אליום אלסאבע:
(י) ופי אליום אלתאמן. יאתי
בשפנינין. או פרכי חמאם.
אלי אלמאם. אלי באב כ'בא
אלמחצר: (יא) ויעמל אחדהמא

על נפֿשֿת מיתא לא יעול: ז לאביו
ולאמו לאחיו ולאחתו לא-
יטמא להם במתם כי נזר
אלהיו על-ראשו: לאבוהי
ולאמייה. לאחוהי ולאחתייה. לא יסתאב
להון במותהון. ארי נזרא דאלהיה על
רישיה: ח כל ימי נזרו קדש
הוא ליהוה: כל יומי נזריה קדיש
הוא קדם יי: ט וכי-ימות מת

עליו בפֿתֿע פֿתֿאם וטמא ראש נזרו וגלח
ראשו ביום טהרתו ביום השביעי יגלחנו: וארי
ימות מיתא עלוהי בתביף שלו. ויסאיב ריש נזריה. ויגלח רישיה ביומא
דדכותיה. ביומא שביעאה יגלחניה: וביום השמיני יבא
שתי תרים או שני בני יונה אל-הכהן אל-
פֿתֿח אהל מועד: וביומא תמינאה. ייתי תרין שפנינין. או
תרין בני יונה. לות פֿהנא. לתרע משפן זמנא: יעשה הכהן

— רס"י —

תלמוד לומר ביום השביעי, אי שביעי יכול
אפלו לא הוה, תלמוד לומר ביום טהרתו:
יוביום השמיני יבא שתי תרים. להוציא
את השביעי. או אינו אלא להוציא את
התשיעי קבע זמן לקרבין וקבע זמן
למקריבין, מה קרבין הכשיר שמיני ומשמיני
והלאה, אף מקריבין שמיני ומשמיני והלאה:

פחות משלושים יום: ח כל ימי נזרו קדש
הוא. זו קדשת הגוף מלטמא למתים:
ט בפֿתֿע. זה אונס: פֿתֿאם. זה שוגג. ויש
אומרים פֿתֿע פֿתֿאום דבר אֶחָד הוא מקרה
שלפֿתֿאום: וכי ימות מת עליו. באהל
שהוא בו: ביום טהרתו. ביום הוצאתו, או
אינו אלא בשמיני שהוא טהור לגמרי.

תפסיד רס"ג

ד'כוח. ואלאכ'ר צעידה. ויסתג'פר ענה. במא אכ'שא פי אמר מ'יית. ויקדס ראסה פי דאלך אלוקת: יב) ויתנסך ללה אייאם נסכה ו'אתי. בחמל אבן סנתה לקרבאן אלאת'ים. ואלא'יאם אלמתקדמה תסקט. לפא אנקטע נסכה: יג) והד'יה שר'יעה' אלנאסך. פי יום כמאל אייאם נסכה. יאתי בה. אלי' פאב כ'בא אלמחצ'ר: יד) פיקרב קרבאנה ללה. חמלא אבן סנתה צחיחא לאלצעידה. ורכ'לה אבנה' סנתהא. צחיחה

אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה
וּכְפָר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא
עַל־הַנֶּפֶשׁ וְקִדַּשׁ אֶת־רֹאשׁוֹ
בַּיּוֹם הַהוּא: וַיַּעֲבִיד כְּהֵנָּה. חד
לְחַטָּאת וְחַד לְעֹלָתָא. וּכְפָר עֲלוֹהֵי.
מִדְּחָב עַל מִיתָא. וַיִּקְדִּישׁ יָת רִישִׁיה
בַּיּוֹמָא הַהוּא: יב) וְהִזְיֹר לִיהוָה
אֶת־יָמֵי נִזְרוֹ וְהֵבִיא כֹּבֵשׁ
בֶּן־שָׁנָתוֹ לְאֵשׁם וְהֵימִים
הָרֵאשֹׁנִים יִפְלוּ כִּי טָמֵא

נִזְרוֹ: וַיִּזַּר קָדָם יי ית יומי נזריה. וייתי. אמר בר שתייה לאשמא.
ויומ'א קדמאי יבטלון. ארי אסתאב נזריה: יג) וזאת תורת
הנזיר ביום מלאת ימי נזרו יביא אתו אל־
פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וְדָא אוריתא דנזירא. ביום. משלם יומי
נזריה. ייתי יתיה. לתרע משפן זמנא: יד) וְהִקְרִיב אֶת־קֶרְבָּנוֹ
לִיהוָה כֹּבֵשׁ בֶּן־ שָׁנָתוֹ תָמִים אֶחָד לְעֹלָה
וּכְבֹשֶׁה אַחַת בַּת־שָׁנָתָה תְּמִימָה לְחַטָּאת

— רס"י —

יב) מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ. שלא נזקח מטמאת דמרת. רבי אלעזר הקפ'ר אומר שציער עצמו מן היין: וקדש את ראשו. לחזור ולהתחיל מנזן נזירותו: יב) והזיר לה' את ימי נזרו. יחזור וימנה נזירותו כבתחלה: והימים הראשונים יפלו. לא יעלו מן המנין: יג) יביא אתו. יביא את עצמו, זה אחד משלשה אתים שהיה ר'

תפסיר דס"ג

לאלד' כוה. וכבשא צחיחא
 לד'בח אלסלאמה: טו) וסלה'
 פטיר. גראדק סמד מלתוה
 בדהן. ורקאק פטיר ממסוה
 בדהן. ואלבר ואלמזאג אלד'י
 מעהא: טז) ויקדמהא אלמאם
 בין ידי אללה. ויצנע ד'כותה
 וצעידתה: יז) ואלכבש. ויצנעה
 ד'בח סלאמה ללה. מע סלה'
 אלפטיר. ת'ם ויצנע אלבר
 ואלמזאג אלד'י מעה:
 יח) ויחלק אלנאסד. ענד באב

וְאֵיל-אֶחָד תָּמִים לְשָׁלְמִים:
 ויקריב ית קורבניה קדם יי. אמר בר
 שתיה שלים חד לעלתא. ואמרתא חדא
 בת שתה. שלמתא לחשתא. ודכר חד
 שלים לנכסת קודשיא: טו) וסל
מִצֹּת סֹלֶת חֶלֶת בְּלוּלֹת
בַּשֶּׁמֶן וְרִקְיָקִי מִצֹּת
מִשְׁחִים בַּשֶּׁמֶן וּמִנְחָתָם

וְנִסְכֵיהֶם: וסל פטיר. סולת גריצן
 דפילן במשח. ואספוגין פטירין דמשיחין

במשח. ומנחתהון ונסכיהון: טז) **וְהַקְרִיב הַכֹּהֵן לְפָנָי יְהוָה**
וַעֲשֵׂה אֶת-חֹטְאָתוֹ וְאֶת-עֲלֹתָיו: ויקריב כהנא קדם יי.
וַיַּעֲבִיד יֵת חֹטְתִיהָ וְיֵת עֲלֹתֶיהָ: יז) **וְאֶת-הָאֵיל יַעֲשֶׂה זָבַח**
שְׁלָמִים לַיהוָה עַל סַל הַמִּצֹּת וַעֲשֵׂה הַכֹּהֵן
אֶת-מִנְחָתוֹ וְאֶת-נִסְכּוֹ: ית דכרא. ויעביד נכסת קודשיא
 קדם יי. על סלא דפטיריא. ויעביד כהנא ית מנחתיה וית נסכיה:
 יח) **וְגִלַח הַנְּזִיר פֶּתַח אָהֶל מוֹעֵד אֶת-רֹאשׁ נְזִירוֹ**

— רס"י —

נסכים כדון עולה ושלמים: חלת בלוולת
 ורקיקי מצות. עשר מכל מין: יז) זבח
 שלמים לה' על סל המצות. ושחט את
 השלמים על מנת לקדש את הלחם: את
 מנחתו ואת נסכו. שלאיל: יח) וגלח הנזיר
 פתח אהל מועד. וכול יגלח בעזרה. הרי

ישמעאל דורש כן. כיוצא בו והשיאו אותם
 עון אשמה (ויקרא כג, טו). את עצמם. כיוצא
 בו ויקבור אותו בגיא (דברים לה, ו). הוא קבר
 את עצמו: טו) ומנחתם ונסכיהם. שלעולה
 ושלמים, לפי שהיו בכלל ויצאו לדון בדבר
 חדש שיטעינו לחם, החזירן לכללן שיטעינו

תפסיר רס"ג

כִּיבֹא אֶלְמַחְצֵי־רֵשֶׁת רֵאסָה. וַיֹּאכִידָהּ. וַיִּלְקֵי עָלָי אֶלְנָאָר. אֶלְדֵּי תַחַת דִּיבַח אֶלְסִלְאָמָה: יט) וַיֹּאכִיד אֶלְאֵמָאָם. אֶלְדֵּי־רֵאע מִטְבוּכִיָּה מִן דִּיאֶלְךָ אֶלְכַבֵּשׁ. וְגַרְדָּקָה וְאַחַדְהָ מִן אֶלְפִטִיר. וְרִקְאָקָה וְאַחַדְהָ. וַיִּצַע דִּיאֶלְךָ עָלָי כִּפֵּי אֶלְנָאָסְךָ. בַּעַד חֲלָקָה שְׂעֵר רֵאסָה: כ) וַיַּחְדָּךְ אֶלְגְּמִיעַ תַּחְרִיכָא בֵּין יָדַי אֶלְלָהּ. וְלִיכּוּן מְקַדְסָא לֶאֱלֵאֵמָאָם. מַע קָן אֶלְתַּחְרִיד. וְסָאק אֶלְפִיעָה. וּבַעַד דִּיאֶלְךָ יִשְׂרַב אֶלְנָאָסְךָ כִּימֵר:

וּלְקַח אֶת־שֵׁעַר רֵאשׁ נְזֹרוֹ
וְנָתַן עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר־תַּחַת
זֶבַח הַשְּׁלָמִים: וַיִּגְלַח נְזִירָא.
בְּתַרְע. מִשְׁכַּן זְמַנָּא יַת רֵישׁ נְזִירִיָּה. וַיִּסַּב.
יַת שְׂעֵר רֵישׁ נְזִירִיָּה. וַיִּתֵּן עַל אִישְׁתָּא.
דְּתַחֲוֹת דְּדוּדָא דְנִכְסַת קוּדְשֵׁיא:
וַיִּלְקַח הַכֹּהֵן אֶת־הַזֹּרֵעַ
בְּשִׁלָּה מִן־הָאֵיל וַחֲלֹת
מִצֵּה אַחַת מִן־הַסֵּל וּרְקִיק
מִצֵּה אֶחָד וְנָתַן עַל־כַּפֵּי

הַנְּזִיר אַחַר הַתְּגַלְתּוֹ אֶת־נְזֹרוֹ: וַיִּסַּב כְּהֵנָּא. יַת דְּרֵעָא
בְּשִׁילָא מִן דְּכֵרָא. וְגַרְיֵצָתָא פְּטִירְתָּא חֲדָא מִן סִלָּא. וְאַסְפּוּג פְּטִיר חַד.
וַיִּתֵּן עַל יָדַי נְזִירָא. בְּתַר דִּיגְלַח יַת נְזִירִיָּה: כ) וְהַנִּיף אֹתָם
הַכֹּהֵן | תְּנוּפָה לְפָנַי יְהוָה קֹדֶשׁ הוּא לִכְהֵן עַל
חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְעַל שׁוֹק הַתְּרוּמָה וְאַחַר יִשְׂתָּה
הַנְּזִיר יָיִן: וַיִּרִים יְתְהוֹן כְּהֵנָּא אֶרְמָא קָדָם יי. קוּדְשָׁא הוּא לְכֵהֵנָּא.

— רס"י —

זֶה דְרָךְ בְּיִזְוִן. אֵלָא וְגַלַּח הַנְּזִיר לְאַחַר שְׁחִיטַת
הַשְּׁלָמִים שְׁכַתּוּב בְּהוֹן וְשַׁחְטוּ פִּתְחָ אֶהֱל
מוּעַד (ויקרא ג, ז). סְפָרִי: אֲשֶׁר תַּחַת זֶבַח
הַשְּׁלָמִים. תַּחַת הַדּוּד שְׁהוּא מְבַשְּׁלָן בּוֹ, לְפִי
שְׁשִׁלְמֵי נְזִיר הָיוּ מִתְבַּשְּׁלִין בְּעִזְרָה, שְׂצָרִיק

זֶלְקֵן הַדְּקָדוּק: יט) בְּשִׁלָּה. לַחֹד וּמִלְרַע: וַחֲלֹת. הוּיִזְוִי בַּגְעִיא: אַחַר הַתְּגַלְתּוֹ אֶת נְזֹרוֹ.
הַטְּפָחָא בְּתִיבַת אַחַר בְּכַל הַתִּיגָאן וְכ"כ א"ת:

תפסיר רס"ג

כא) הדי'ה שריעה' אלנאסד'. קרבאנה ללה ען נסכה. סוא מא תנאל ידה. ולכון דיאלד פמקדאר מדה נספה. יצ'פה אל' שריעה' אלנאסד: כב) ת'ם כלם מוסי' תפלימא: כג) מר הרון ובניה וקל להם. פד'י' פבארפו בני אסראיל. מקוולא להם: כד) יבארפד אללה ויחפצ'ד:

על חדיא דארמותא. ועל שקא דאפרשותא. ובתר בן. ישת' נזירא חמרא: כא) זאת תורת הנזיר אשר ידר קרבנו ליהוה על-נזרו מלבד אשר-תשיג ידו כפי נדרו אשר ידר בן יעשה על תורת נזרו:

דא אוריתא דנזירא דידר. קורבניה קדם יי על נזריה. בר מדתדביק ידיה. פפום נדריה דידר. בן יעביד. על אוריתא דנזריה:

פ כב) וידבר יהוה אל-משה לאמר:

❁ דמדינטי בסיפרי תימן ❁

ומליל יי עם משה למימר: כג) דבר אל-אהרן ואל-בניו

לאמר פה תברכו את-בני ישראל אמור

להם: מליל עם אהרן ועם בנוהי למימר. פדין תברכון ית בני

ישראל. פד תימרין להון: ס כד) יברכה יהוה וישמרד:

אין מתרגמין פיסוקי ברכת כהנים בצבור: יברכה יהוה וישמרד: ס

— רש"י —

אמר הריני נזיר חמש נזירות על מנת לגלח על שלש בהמות הללו. אין אני קורא בו באשר ידור בן יעשה: כג) אמור להם. כמו זכור שמור, זלט"ז דיט"ט (באמרכם): אמור להם. שיהיו כלם שומעים: אמור. מלא. לא תברכם בחפזון ובהלות, אלא בכונה ובלב שלם: כד) יברכה. שיתברכו נכסר: וישמרד. שלא יבאו עליך שודדים לטול ממונך.

שלמים מוסף על שלמי נזיר הנזוע הנה, לפי שהיו שלמי נזיר בכלל ויצאו לדון בדבר הנזרש להפרשת זרוע הצרף להחזירן לכללן לדון אף בחזה ושוק: כא) מלבד אשר תשיג ידו. שאם אמר הריני נזיר על מנת לגלח על מאה עולות ועל מאה שלמים, כפי נדרו אשר ידור בן יעשה מוסף על תורת נזרו. על תורת הנזיר יוסיף ולא יחסר, שאם

שמון המור (כז, כב, ט) יברכה... יאר... ישא. פסוקים אלו אין להם תרגום בכל סת"י הקדמונים. וכן משמע בש"ס ופוסקים. ועי"ע במרפא לשון להגר"י קורח זצ"ל. ואכמ"ל.

תפסיר רס"ג

בַּהּ יָאֵר יְהוָה | פָּנָיו אֵלֶיךָ
 וַיִּחַנְךָ: יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּחַנְךָ: ס
 בַּהּ יֵשָׂא יְהוָה | פָּנָיו אֵלֶיךָ
 וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם: יֵשָׂא יְהוָה פָּנָיו
 אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם: עד כאן. ס
 בַּהּ וְשָׂמוּ אֶת-שְׁמִי עַל-בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם: וַיִּשְׁוֹן

(כה) וַיִּצִי וַגְּהִה אֵלֶיךָ וַיִּרְוֹפֶךָ:
 (כו) וַיִּקְבֵּל בְּקַצְדָּה אֵלֶיךָ. וַיִּצְיִיר
 לְךָ אֶלְסָלָאִם: (כז) פְּלִיתָלוּ אֲסָמִי
 עָלַי בְּנֵי אֲסָרְאִיל. וְאֲנִי
 אֲבָאֲרֹךְ עֲלֵיהֶם: ז (א) וְלִמָּא
 כַּאֲן פִּי יוֹם פִּרְגִי מוֹסִי מִן נַצַּב
 אֲלִמְסָפִן. וּמְסַחָה וְקִדְסָה וְגָמִיעַ
 אֲנִיתָה. וְאֲלִמְדָּבַח וְגָמִיעַ
 אֲנִיתָה. מְסַחָהֶם וְקִדְסָהֶם:

ית ברכת שמי על בני ישראל. ואנא אברכיבון: ס (חמישי)
 וַיְהִי בַיּוֹם פְּלוֹת מֹשֶׁה לְהַקִּים אֶת-הַמִּשְׁכָּן
 וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ וַיִּקְדָּשׁ אֹתוֹ וְאֶת-כָּל-כֵּלָיו וְאֶת-
 הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת-כָּל-כֵּלָיו וַיִּמְשַׁחֶם וַיִּקְדָּשׁ אֹתָם:

רש"י

א 6 וַיְהִי בַיּוֹם פְּלוֹת מֹשֶׁה. פֶּלַת כְּתִיב, יוֹם
 הַקָּמַת הַמִּשְׁכָּן הָיוּ יִשְׂרָאֵל כְּכֹלָה הַנִּכְנָסֶת
 לְחֻפָּה: פְּלוֹת מֹשֶׁה. בְּעֲלָאֵל וְאֶהְלִיאָב וְכָל
 חֲכָם לֵב עָשׂוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן, וַתֵּלְאוּ הַכֹּתֹב
 בְּמֹשֶׁה, לְפִי שֶׁמָּסַר נַפְשׁוֹ עָלָיו לְרֹאוֹת תְּבִנִית
 כָּל דָּבָר וְדָבָר כְּמוֹ שֶׁהִרְאָהוּ בְּהַר לְהוֹרוֹת
 לְעוֹשֵׂי הַמְּלָאכָה, וְלֹא טָעָה בְּתְבִנִית אַחַת וְכֵן
 מְצִינֵנוּ בְּדוֹד לְפִי שֶׁמָּסַר נַפְשׁוֹ עַל בְּנֵי בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר זְכוֹר ה' לְדוֹד אֵת כָּל עֲנֹתָו
 אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְה' וְגוֹי (תְּכֵלֵם קל"ג, ו. 3) לְפִיכָּה
 נִקְרָא עַל שְׁמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר רְאֵה בֵּיתְךָ דָּוִד

שְׁהוֹנֵתָן מִתְּנָה לְעִבְדוֹ אֵינֵנוּ יָכוֹל לְשַׁמְרוֹ מִכָּל
 אָדָם, וְכִיּוֹן שְׁבָאִים לְסָטִים עָלָיו וְנוֹטְלִין אוֹתָהּ
 מִמֶּנּוּ, מִדֵּה הַנְּאָה יֵשׁ לוֹ בְּמִתְנָה זֶה, אָבֵל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא הַנּוֹתֵן הוּא הַשׁוֹמֵר.
 וְהִרְבָּה מְדַרְשִׁים דְּרָשׁוּ בוֹ בְּסִפְרֵי: כִּי יָאֵר ה'
 פָּנָיו אֵלֶיךָ. יִרְאֶה לְךָ פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת, פָּנִים
 צְהוּבוֹת: וַיִּחַנְךָ. יִתֵּן לְךָ חֵן: כִּי יֵשָׂא ה' פָּנָיו
 אֵלֶיךָ. וַיְכַבּוֹשׁ כְּעֶסוֹ: כִּי וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי.
 וַיְבָרְכוּם בְּשֵׁם הַמְּפוֹרָשׁ: וְאֲנִי אֲבָרְכֶם.
 לְיִשְׂרָאֵל וְאֲסָפִים עִם הַכֹּהֲנִים. דְּבַר אַחַר וְאֲנִי
 אֲבָרְכֶם לְכֹהֲנִים:

זולק הדקדוק: כה ויחנך. אמרו כי כן מנהג הלשון הוסיף נו"ן באחרונה עד שיבליענה בדגש
 בכ"ף הכינוי כשיבא בהפסק (מהר"ם): א ויהי ביום פלות משה. כלת כתיב, יום הקמת המשכן
 היו ישראל ככלה הנכנסת לחופה כך פרש"י ז"ל והכי איתא במדרש. ובמסורת לחוד מלא,
 ומסורת סייג לתורה (מהר"ם):

תפסיר רס"ג

(ב) פִּקְדָב אִשְׂרָאֵל בְּנֵי אִשְׂרָאֵל.
רוֹיֶסָא בֵּית אַבְיָהֶם. אֵלֵי
הֶם רוֹיֶסָא אֵלֵאסְבַּאט.
אֵלֵתְאֶצְרִין עֲלֵי עֲדִידָהֶם:
(ג) פִּאֲתוּ בְּקֶרְבָּנְהֶם לָלֶה.
סֵת עֵגֶל מִצִּבְבָּה וְאֵתֵינִי
עֲשֵׂר תִּזְרָא. עֵגְלָה לְכָל
שְׂרִיפִין וְתִזְרָ לְכָל וְאֵחָד.
פִּקְדָמוּהָא בֵּין יְדֵי אֵלְמִסְכָּן:

וְהוּהוּ. בְּיוֹמָא דְשִׁינֵי מֹשֶׁה לְאַקְמָא יֵת
מִשְׁכְּנָא. וְרַבֵּי יֵתִיָהּ. וְקַדִּישׁ יֵתִיָהּ וְיֵת כָּל
מְנוּהֵי. וְיֵת מִדְּבַחָא וְיֵת כָּל מְנוּהֵי. וְרַבִּינוּן
וְקַדִּישׁ יֵתֵהוּן: **וַיִּקְרִיבוּ נְשִׂאֵי
יִשְׂרָאֵל רֵאשֵׁי בֵּית אֲבֹתָם
הֵם נְשִׂאֵי הַמִּטָּה הֵם
הָעֹמְדִים עַל-הַפְּקָדִים:
וְקָרְיָבוּ רַבְרָבֵי יִשְׂרָאֵל. רִישֵׁי בֵּית**

אַבְהֵתֵהוּן. אֲנוּן רַבְרָבֵי שְׁבֻטֵיָא. אֲנוּן דְקִימִין עַל מְנִינֵיָא: **וַיָּבִיאוּ
אֶת-קָרְבָּנָם לְפָנָי יְהוָה שֵׁשׁ-עֶגְלֹת צֶבַע וּשְׁנַיִ
עֲשָׂר בָּקָר עֵגְלָה עַל-שְׁנַיִ הַנְּשִׂאִים וְשׁוֹר
לְאֶחָד וַיִּקְרִיבוּ אוֹתָם לְפָנָי הַמִּשְׁכָּן: וְאֵיתִיאוּ יֵת
קוֹרְבָּנְהוּן לְקַדָּם יֵי. שֵׁית עֵגְלָן כַּד מְחַפִּין וְתִרֵי עֲשֵׂר תוֹרִין. עֵגְלֵתָא. עַל
תִּרִין רַבְרָבֵיָא וְתוֹרָא לְחַד. וְקָרְיָבוּ יֵתֵהוּן לְקַדָּם מִשְׁכְּנָא:**

— רס"י —

מְחַפִּים וְכֵן (ישעי סו, כ) בְּצַבִּים וּבְפָקְדִים,
עֵגְלֹת מְכֻסּוֹת קְרוּיֹת צַבִּים: **וַיִּקְרִיבוּ אוֹתָם
לְפָנָי הַמִּשְׁכָּן.** שְׁלֵא קִבַּל מֹשֶׁה מִיָּדָם עַד
שֶׁנֶּאֱמַר לוֹ מִפִּי הַמָּקוֹם. אָמַר רַבִּי נִתֵּן מָה
רְאוּ הַנְּשִׂאִים לְהִתְנַדֵּב כְּאֵן בְּתַחֲלָה,
וּבְמִלְאֲכַת הַמִּשְׁכָּן לֹא הִתְנַדְּבוּ תַחֲלָה, אֲלֵא
כִּי אָמְרוּ הַנְּשִׂאִים יִתְנַדְּבוּ צְבוּר מָה
שִׁיתְנַדְּבוּ, וּמָה שֶׁמְחַסְרִין אָנוּ מִשְׁלִימִין, בֵּינָן
שְׂרָאוּ שְׁהַשְׁלִימוּ צְבוּר אֶת הַכֹּל, שֶׁנֶּאֱמַר
(שמות לו, ז) וְהַמְּלֹאכָה הִיְתָה דִים, אָמְרוּ
מֵעַתָּה מָה לָנוּ לַעֲשׂוֹת, הִבִּיאוּ אֶת אֲבֵנֵי
הַשׁוֹדֵם וְהַמְּלֹאכָה לְאִפּוֹד וְלַחֲשׂוֹן, לְכַף
הִתְנַדְּבוּ כְּאֵן תַּחֲלָה:

(מלכים א' יב, טו): **בְּיוֹם כְּלוֹת מֹשֶׁה לְהִקְיָם.**
וְלֹא נֶאֱמַר בְּיוֹם הִקְיָם מִלְּמֹד שְׁכָל שְׁבַעַת יְמֵי
הַמְּלֹאכָה הִיָּה מֹשֶׁה מְעַמִּידוֹ וּמְפָרְקוֹ וּבְאוֹתוֹ
הַיּוֹם הִעֲמִידוֹ וְלֹא פָּרְקוּ, לְכַף נֶאֱמַר בְּיוֹם
כְּלוֹת מֹשֶׁה לְהִקְיָם, אוֹתוֹ הַיּוֹם כְּלוֹ הַקְּמוּתֵי
וְרֵאשׁ חֹדֶשׁ נִסָּן הִיָּה, בְּשָׁנֵי נִשְׂרָפָה הַפְּרָה,
בְּשְׁלִישֵׁי הַיּוֹם הַיּוֹדֵה רֵאשׁוּנָה, וּבְשִׁבְעֵי גֵלְחוֹ:
ז הֵם נְשִׂאֵי הַמִּטָּה. שְׁהִיוּ שׁוֹטְרִים עֲלֵיהֶם
בְּמִצְרַיִם וְהִיוּ מְכִים עֲלֵיהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ט)
וַיִּכּוּ שׁוֹטְרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו': **הֵם הָעֹמְדִים
עַל הַפְּקָדִים.** שְׁעַמְדוּ עִם מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
כְּשֶׁמְנוּ אֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר 6) וְאִתְּכֶם
יְהִיוּ וְגו': **ג שֵׁשׁ עֶגְלֹת צֶבַע.** אֵין צֶב אֲלֵא

תפסיד רס"ג

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה
 לֵאמֹר: וְאָמַר יי לְמֹשֶׁה לְמִימַר:
 קַח מֵאֹתָם וְהִיוּ לְעֶבֶד
 אֶת-עֲבֹדַת אֱהֹל מוֹעֵד
 וְנָתַתָּה אוֹתָם אֶל-הַלְוִיִּם
 אִישׁ כְּפִי עֲבֹדָתוֹ: קביל מנהגו.
 ויהוון. למפלות. ית פולחן משפן זמנא.
 ותתיין יתהוון לליואי גבר כמסת
 פולחניה: ויקח משה את-
 העגלות ואת-הבקר ויתן

(ד) פקאל אלה למוסי קאילא:
 (ה) כד'הא מנהם. ותפון
 לכדמה כ'בא אלמחצ'ר.
 ואדפעהא אלי כל פריק מן
 אלליואניין. חסב כדמתהם:
 (ו) פאכ'ד מוסי. אלעגל
 ואלבקר. פדפעהא אלי
 אלליואניין: (ז) עגלתין וארבע
 בקראת. דפעהא לבני גרשון.
 חסב כדמתהם: (ח) וארבע עגל.
 ות'מאן בקראת. דפע לבני
 מררי. חסב כדמתהם.
 ואלגמיע עלי יד איתמר. אבן
 הרון אללאמאם: (ט) ולבני קהת
 לם ידפע שייא. לאן כדמה'

אותם אל-הלוים: ונסיב משה. ית עגלתא וית תורי. ויהב
 יתהוון לליואי: את | שהי העגלות ואת ארבעת
 הבקר נתן לבני גרשון כפי עבדתם: ית תרתיין
 עגלן. וית ארבעה תורין. יהב לבני גרשון. כמסת פולחנהוון:
 ואת | ארבע העגלות ואת שמנת הבקר נתן
 לבני מררי כפי עבדתם ביד איתמר בין אהרון
 הכהן: וית ארבע עגלן. וית תמניא תורין. יהב לבני מררי. כמסת
 פולחנהוון. בידא דאיתמר. בר אהרון כהנא: ט ולבני קהת לא
 נתן פי-עבדת הקדש עליהם בפתף ישאו:

— רס"י —

ז כפי עבדתם. שהיה משא בני גרשון קל והאדנים: ט פי עבדת הקדש עליהם. משא משלמרי שהיו נושאים הקרשים והעמודים דבר הקדשה הארון והשלחן וכו' לפיכך

וּלְבַנֵי קֹהֵת לֹא יִהְיֶה. אֲרֵי פוֹלְחֵן קוֹדֶשׁ אֶלֶּיְהוָה.
 עֲלֵיהוֹן. בְּכַתְּפָא נְטָלִין: **וַיִּקְרִיבוּ
 הַנְּשִׂאִים אֶת חֲנוּכַת הַמִּזְבֵּחַ
 בַּיּוֹם הַמָּשָׁח אֹתוֹ וַיִּקְרִיבוּ
 הַנְּשִׂאִים אֶת־קָרְבָּנָם לִפְנֵי
 הַמִּזְבֵּחַ: וְקָרְבוּ רַבְרָבִיָּא. יֵת חֲנוּכַת
 מִדְּבָחָא. בַּיּוֹמָא דְרַבִּיאוּ יִתְיָה. וְקָרְבוּ
 רַבְרָבִיָּא. יֵת קוֹרְבָּנְהוֹן לְקִדְּשׁ מִדְּבָחָא:
 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה**

תפסיד רס"ג
 אלקודס עליהם. ואנמי
 יחמלונה עלי אכתאפהם:
 (ו) ולמא קדם אלאשראף דשון
 אלמד'בת. פי יום מסח וקדמו
 קראבינהם בין ידי אלמד'בת:
 (יא) פקאל אלה למוסי. שריף
 ואחד פי כל יום. יקרב קרבאנה
 דשנא לאלמד'בת: (יב) פכאן
 אלמקרב. פי אליוס אלאוול
 קרבאנה נחשון אבן עמינדב
 מן סבט יהודה: (יג) וכאן
 קרבאנה קצעה מן פצה.

**נְשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם נְשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם וַיִּקְרִיבוּ אֶת־
 קָרְבָּנָם לְחֲנוּכַת הַמִּזְבֵּחַ: וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה. רַבָּא חַד לַיּוֹמָא.
 רַבָּא חַד לַיּוֹמָא. וְקָרְבוּ יֵת קוֹרְבָּנְהוֹן. לְחֲנוּכַת מִדְּבָחָא: **ס** וַיְהִי
 הַמִּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת־קָרְבָּנוֹ נְחֻשׁוֹן בֶּן־
 עֲמִינדָב לְמִטֵּה יְהוּדָה: וְהוּא. דְּמִקְרִיב. בַּיּוֹמָא קְדָמָא יֵת
 קוֹרְבָּנִיהָ. נְחֻשׁוֹן בֶּן עֲמִינדָב לְשִׁבְטָא דִּיהוּדָה: **יג** וְקָרְבָּנוֹ
 קְעֶרֶת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ**

— רס"י —

תולדותם. אם בסדר המסעות. עד שנאמר
 לו מפי הקדוש ברוך הוא יקריבו למסעות.
 איש יומו: **יב** ביום הראשון. אותו היום נטל
 עשר עטרות. ראשון למעשה בראשית.
 ראשון לנשיאים וכו'. כדאיתא בסדר עולם:
למטה יהודה. יחסו הכתוב על שבטו. ולא
 שגבה משבטו והקריב. או אינו אומר למטה
 יהודה אלא שגבה משבטו והביא תלמוד

בכתף ישאו: **ויקריבו הנשיאים את חנוכת
 המזבח.** לאחר שהתנדבו העגלות והבקר
 לשאת המשכן, נשאם לבם להתנדב קרבנות
 המזבח לחנכו: **ויקריבו הנשיאים את
 קרבנם לפני המזבח.** כי לא קבל משה
 מידם עד שנאמר לו מפי הגבורה: **יא** ויקריבו
את קרבנם לחנוכת המזבח. ועדין לא
 היה יודע משה היאך יקריבו, אם בסדר

תפסיד רס"ג

וּזְנָהּ מֵאֵה וְתִלְאֲתִין
 מֵתִקְאֵל בְּמֵתִקְאֵל אֱלֶקְדֵס.
 וְכַרְנוּב פְּצִיה וּזְנָה סִבְעִין
 מֵתִקְאֵל. כְּלֵאֲמָה מִמְלוּוֹן.
 סְמִדָּא מִלְתִּוְתָא בְּדִהֵן לְאֵלִי
 הַדִּינָה: יד) וְדִרְגָּא מִן דִּיהֵב.
 וּזְנָה עֲשָׂרָה מֵתִקְאֵל מִמְלוּוָא
 בְּכִוְרָא: טו) וְתִוְרָא מִן אֵלִי
 בְּקָר. וְכִבְשָׂא וְחִמְלָא אֲבָן סְנִתָּה
 לְאֵלֶצְעִידָה: טז) וְעִתּוּדָא מִן
 אֱלִמְאֵעִז לְאֵלִי־כֹהֵה: יז) וְלִדְיָבַח
 אֱלִסְלָמָה בְּקִרְתִּין. וְכִמְסָה
 כְּבֹאֵשׁ וְכִמְסָה עֲתִדָּאן.
 וְכִמְסָה חִמְלָאן בְּנֵי סְנָה. תִּדְיָא
 קִרְבָּאן נַחֲשׁוֹן אֲבָן עֲמִינְדָב:

מִזְרֵק אֶחָד כֹּסֶף שִׁבְעִים
 שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם |
 מִלֵּאִים סֵלֶת בְּלוּלָה בִשְׁמֶן

לְמִנְחָה: וְקוּרְבָּנִיה מְגִסְתָּא דְכֶסֶף
 חֲדָא. מֵאָה וְתִלְתִּין סֵלְעִין הֵוִי מִתְקָלָה.
 מִזְרְקָא חֵד דְכֶסֶפָּא. מִתְקָלִיה שִׁבְעִין
 סֵלְעִין בְּסֵלְעֵי קוּדְשָׁא. תִּרְוִיהוּן מְלֵן.
 סוּלְתָא. דְפִילָא בְּמִשַׁח לְמִנְחָתָא:

בְּרֵךְ אֶחָת עֲשָׂרָה זֶה־ב
 מִלֵּאָה קְטֹרֶת: בְּזֹפָא חֲדָא. מִתְקָלָה
 עֲשָׂר סֵלְעִין הִיא דְדֵהֵב מִלֵּאָה קְטֹרֶת

בּוֹסְמִיא: ט"ז פֶּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אֵיל אֶחָד כֶּבֶשׂ-

אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה: תוֹר חֵד בֶּר תוֹרִי. דְכֶר חֵד. אֲמַר חֵד

בֶּר שְׁתִּיָּה לְעֹלְתָא: ט"ח שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת: צְפִיר

בֶּר עִזִּין חֵד לְחַטָּתָא: י"ג וְלִזְבַּח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם

אֵילִם חֲמִשָּׁה עֲתוּדִים חֲמִשָּׁה כֶּבֶשִׂים

בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קִרְבֵּן נַחֲשׁוֹן בֶּן־עֲמִינְדָב:

— רס"י —

לומר זה קרבן נחשון, משלו הביא: יג שְׁנֵיהֶם
 מִלֵּאִים סֵלֶת. לְמִנְחָת נְדָבָה: יד עֲשָׂרָה
 זֶה־ב. כְּתִרְגוּמוֹ, מִשְׁקַל עֲשָׂר שֶׁקֶלִי הַקֹּדֶשׁ
 הֵיזָה בָּהֶ: מִלֵּאָה קְטֹרֶת. לֹא מְצִינוּ קְטֹרֶת
 לְיָחִיד וְלֹא עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אֲלֵא זֶה בַלְבָּד,
 וְהוֹרָאת שְׁעָה הֵיזָה: טו פֶּר אֶחָד. מִיּוֹחַד
 שְׁבַע־דָּרוֹ: טז שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת.
 לְכַפֵּר עַל קִבְר הַתְּהוֹם וְטָמְאֵת סָפֵק:

זֶלֶק הַדְּקֹדֶק: י"ז מִזְרֵק אֶחָד כֶּסֶף. מִזְרֵק אֶחָד בֹּא בַפֶּתַח מִבְּלֵי סְמִיכוֹת וּבְסִפֵּר יְרוּשְׁלָמִי
 כְּתוּב מִזְרֵק קִמְץ (מִהֲרִי"ם). וְכֵן הוּא בְּכָל הַתִּיגָאן קִמְץ:

ולנכסת קודש־שֵׁיא תוֹרֵי תְרִין. דְּכִרֵי חַמְשָׁא
 גְּדֵי חַמְשָׁא. אִמְרִין בְּנֵי שָׁנָא חַמְשָׁא. דִּין
 קוֹרְבָנָא דְנַחֲשׁוֹן בַּר עַמִּינָדָב: **פ**
בַּיּוֹם הַשְּׁנִי הַקָּרִיב נְתַנְאֵל
בֶּן־צוּעַר נְשִׂיא יִשְׁשַׁכָּר:
 בְּיוֹמָא תְנִינְא. קָרִיב נְתַנְאֵל בַּר צוּעַר. רַב
 שְׁבֹטָא דִישְׁשַׁכָּר: יט **הַקָּרִב אֶת־**

תפסיר רס"ג
 (יח) פכאן אלמקרב פי אליוס
 אלתאני. נתנאל אבן צוער.
 שריף יששכר: יט קרב
 קרבאנה קצעה מן פציה
 וזנה סבעין מתקאל.
 פלאהמא ממלוון. סמדיא
 מלתותא בדהן לאלהדייה:

קָרְבָנוּ קִעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה
מִשְׁקָלָהּ מִזְרֶק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל
הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם | מִלֵּאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן
לְמִנְחָה: קָרִיב יֵת קוֹרְבָנִיהּ מְגֻסְתָּא דְכֶסֶף חָדָא. מְאָה וּתְלָתִין
 סֻלְעִין הָיוּ מִתְקָלָהּ. מִזְרֶקָא חַד דְכֶסֶפָא. מִתְקָלִיהּ שִׁבְעִין סֻלְעִין בְּסֻלְעֵי
 קוֹדֶשׁא. תְרוּיְהוֹן מְלֵן. סוּלְתָא. דְפִילָא בְּמִשַׁח לְמִנְחָתָא:

— רס"י —

בן יאיר, נתנאל בן צוער השיאן עצה זו:
 קִעֲרַת כֶּסֶף. מְנִין אוֹתוּתִיו בְּגִימְטְרִיָּה
 תתק"ל כנגד שנותיו שלאדם הראשון:
שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ. עַל שֵׁם
 שְׁבַשְׁהַעֲמִיד תּוֹלְדוֹת לְקִיּוֹם הָעוֹלָם בֶּן מֵאָה
 וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה הָיָה, שְׁנַאֲמַר (נלשטי כ, ג) וַיְחִי
 אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה שָׁנָה וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ וַיּוֹגֵ:
מִזְרֶק אֶחָד כֶּסֶף. בְּגִימְטְרִיָּה תִק"כ, עַל שֵׁם
 נח שְׁהַעֲמִיד תּוֹלְדוֹת בֶּן ת"ק שָׁנָה, וְעַל שֵׁם
 עֶשְׂרִים שָׁנָה שְׁנַגְזְרָה גִזְרַת הַמַּבּוּל קוֹדֶם
 תּוֹלְדוֹתָיו, כְּמוֹ שְׁפָרְשָׁתִי אֶצֶל (נלשטי ו, ג)
 וְהָיוּ יָמָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה, לְפִיכֶּךָ נֶאֱמַר
 מִזְרֶק אֶחָד כֶּסֶף וְלֹא נֶאֱמַר מִזְרֶק כֶּסֶף אֶחָד,
 כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר בְּקַעְרָה, לֹאמַר שְׂאֵף אוֹתוּת
 שְׁלֵאֶחָד מִצְטְרָפוֹת לְמִנְיָן: **שִׁבְעִים שֶׁקֶל.**

יש יט **הַקָּרִיב נְתַנְאֵל בֶּן צוּעַר. הַקָּרִב אֶת**
קָרְבָנוּ. מַה תְּלַמּוּד לֹאמַר הַקָּרִיב בְּשִׁבְטוֹ
 שְׁלִישִׁשְׁכָּר, מַה שְׁלֹא נֶאֱמַר בְּכָל הַשְּׁבֹטִים,
 לְפִי שְׁבָא רְאוּבֵן וְעֵרְעָר וְאִמְרֵי דֵי שְׁקִדְמִנִי
 יְהוּדָה אַחִי, אֶקְרִיב אֲנִי אַחֲרָיו. אָמַר לוֹ מִשָּׁה
 מִפִּי הַגְּבוּרָה נֶאֱמַר לִי שְׁיִקְרִיבוּ כְּסֶדֶר מִסְעֵן
 לְדַגְלֵיהֶם. לְכֶּךָ אָמַר הַקָּרִב אֶת קָרְבָנוּ, וְהוּא
 חֶסֶר יו"ד, שֶׁהוּא מִשְׁמַע הַקָּרִב, לְשׁוֹן צוּוּי,
 שְׁמִפִּי הַגְּבוּרָה נִצְטוּהַ הַקָּרִב. וּמַהוּ הַקָּרִיב
 הַקָּרִב שְׁנֵי פְעָמִים, שְׁבִשְׁבִיל שְׁנֵי דְבָרִים זָכָה
 לְהַקָּרִיב שְׁנֵי לְשִׁבְטִים אַחַת שְׁהָיוּ יוֹדְעִים
 בַּתּוֹרָה, שְׁנַאֲמַר (ד"כ ו' יב, ג) וּמִבְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר
 יוֹדְעֵי בִינָה לְעֵתִים, וְאַחַת שְׁהֵם נְתַנּוּ עֶצֶה
 לְנִשְׂאִים לְהַתְנַדֵּב קָרְבָנוֹת הַלְלוּ. וּבִיּוֹסְדוֹ
 שְׁלֵר' מִשָּׁה הַדְרָשׁוֹן מִצְאָתִי אָמַר רַבִּי פְּנִיחָס

תפסיר רס"ג

(ט) ודרגא מן דיהב, וזנה עשרה מתאקיל ממלווא בכורא: (כא) ותזרא מן אלבקר, וכבשא וחמלא אבן סנתה לאלצעידה: (כב) ועתודא מן אלמאעז לאלד'כנה: (כג) ולד'בח אלסלאמה בקרתין, וכ'מסה כבאש וכ'מסה עתדאן, וכ'מסה חמלאן בני סנה, תדיה קרבאן נתנאל אבן צוער: (כד) פכאן אלמקרב פי אליום

כ כַּף אַחַת עֶשְׂרֵה זָהָב
מלֵאָה קְטֹרֶת: בְּזָכָא חֲדָא
 מִתְקֵלָה עֶשֶׂר סֹלְעִין הִיא וְדָהָב מְלֵיא
 קְטֹרֶת בּוֹסֵמְיָא: כֹּא פֶר אֶחָד בֶּן־
 בָּקָר אֵיל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד
 בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה: תוֹר חֵד בֶּר
 תוֹרֵי, דְּכֶר חֵד, אִמֵּר חֵד בֶּר שְׁתֵּיָה
 לְעֹלָתָא: כֶּב שְׁעִיר־עֹזִים אֶחָד
 לְחֻטָּאת: צִפִּיר בֶּר עֹזִין חֵד לְחֻטָּתָא: כֶּג וּלְזִבַּח הַשְּׁלָמִים
 בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עֶתְדִים חֲמִשָּׁה כֶּבֶשִׁים
 בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבָּן נְתִנְאֵל בֶּן־צוּעֵר:
 וּלְנִכְסֵת קוֹדֶשִׁיא תוֹרֵי תֵרִין, דְּכֶרִי חֲמִשָּׁא גְדִי חֲמִשָּׁא, אִמֵּרִין בְּנֵי
 שָׁנָא חֲמִשָּׁא, דִּין, קוֹרְבָּנָא דְנִתְנְאֵל בֶּר צוּעֵר: פ כֶּד בֵּיּוֹם
 הַשְּׁלִישִׁי נָשִׂיא לְבְנֵי זְבוּלֹן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן:

— רס"י —

כנגד שבעים אמות שיצאו מבניו: כ כַּף אַחַת, כנגד התורה שנתנה מידו של הקדוש ברוך הוא: עֶשְׂרֵה זָהָב, כנגד עשרת הדברות: מֵלֵאָה קְטֹרֶת, גימטריה שלקטרת תרי"ג מצות, ובלבד שתחליף קו"ף בד"ל על ידי א"ת ב"ש ג"ר ד"ק: כֹּא פֶר אֶחָד, כנגד אברהם, שנאמר בו (בראשית יב, ז) ויקח בן בקר: אֵיל אֶחָד, כנגד יצחק (שם כז, יג) ויקח את האיל וגי': כֶּבֶשׂ אֶחָד, כנגד יעקב (שם ל, ט) והכשבים הפריד

יעקב: כז שְׁעִיר עֹזִים, לכפר על מכירת יוסף, שנאמר בו (שם לז, לא) וישחטו שעיר עזים: כג וּלְזִבַּח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם, כנגד משה ואהרן, שנתנו שלום בין ישראל לאביהם שבשמים: אֵילִם עֶתְדִים כֶּבֶשִׁים, שלשה מינים כנגד כהנים ולוים וישראלים, וכנגד תורה נביאים וכתובים, שלש חמשות כנגד חמשה חמשין, וחמשת הדברות הכתובין על לוח אֶחָד, וחמשה הכתובין על השני, עד כאן מיסודו שלר' משה הדרשן:

תפסיר דס"ג

אלת־אלת. אליאב אבן חלן.
 שריף זבולון: כה) זכאן
 קרבאנה קצעה מן פציה.
 וזנהא מאיה ות־לאת־ין
 מתקאל במתקאל אלקודס.
 וכרנוב פציה וזנה סבעין
 מתקאל. פלאהמא ממלוון.
 סמדיא מלתות בדהן לאלהדייה:
 כו) ודרגא מן דיהב. וזנה
 עשרה מתאקיל ממלווא
 בכזרא: כז) ותזרא מן
 אלבקר. וכבשא וחמלא אבן
 סנתה לאלצעידה: כח) ועתודא
 מן אלמאעז לאלד־כזה:
 כט) ולד־בח אלסלאמה
 בקרתין. וכמסה כבאש

בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה. רַבָּא לְבַנֵּי זְבוּלוֹן.
 אֵלִיאָב בֶּר חֵלוֹן: כה קַרְבָּנוֹ
 קִעְרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים
 וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרֵק אֶחָד
 זָכָסְף שְׁבַעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל
 הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם | מִלְּאִים
 סֵלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן
 לְמִנְחָה: קורבניה מגסתא דכסף
 חדא. מאה ותלתין סלעין הוי מתקלה.
 מזרקא חד דכספא. מתקליה שבעין
 סלעין בסלעי קודשא. תרויהון מלן.

סולתא. דפילא במשח למנחתא: כו
 מִלְּאָה קְטֹרֶת: בזא חדא. מתקלה עשר סלעין היא דדהב
 מליא קטרת בוסמיא: כז
 פֶּר אֶחָד בֶּן־בְּקָר אֵיל אֶחָד
 כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה: תור חד בר תורי. דכר חד.
 אֵמֵר חַד בֶּר שְׁתֵּיָה לְעֹלָתָא: כח
 לְחֻטָּאת: עפיר בר עזין חד לחשתא: כט ולזבח
 הַשְּׁלָמִים בְּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עֶתְדִים

— רש"י —

שכבר הזכיר שמו והקרבנות, ובשאר שלא
 נאמר בהן הקריב, נופל עליהן לשון זה נשיא
 לבני פלוני, אותו היום היה הנשיא המקריב
 לשבט פלוני:

כד ביום השלישי נשיא וגוי. ביום השלישי
 היה נשיא המקריב לבני זבולן, וכן כלם,
 אבל בנתנאל שנאמר בו הקריב נתנאל, נופל
 אחריו הלשון לומר נשיא יששכר, לפי

תפסיד רס"ג

וכ'מסה עתדאן. וכ'מסה חמלאן בני סנה. תדיא קרבאן אליאב אבן חלון: (ל) פכאן אלמקרב פי אליום אלראבע. אליצור אבן שדיאור. שריף ראובן: (לא) קרבאנה קצעה מן פציה. וזנהא מאיה ות'לאתין מתקאל. וכ'רנוב פציה. וזנה סבעין מתקאל במתקאל אלקודס. פלאהמא ממלוון. סמדיא מלתות בדהן לאלהדייה: (לב) ודרגא מן ד'הב. וזנה עשרה מתאקיל ממלווא בכורא: (לג) ות'ורא מן אלפקר. וכבשא ותמלא אבן סנתה לאלצעידה: (לד) ועתוד מן אלמאעז לאלד'יפה: (לה) ולד'בח אלסלאמה בקרתין.

**חַמֶּשֶׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שֵׁנָה
חַמֶּשֶׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִיאָב**

בֶּן־חֵלֹן: ולנכסת קודשיא תורי תרין. דכרי חמשא גדי חמשא. אמרין בני שנה חמשא. דין. קורבנא דאליאב בר חלון: **פ** בספרי תימן **ל ביום**

**הַרְבִּיעִי נְשִׂיא לְבָנֵי רְאוּבֵן
אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדִיאֹור:** ביומא רביעאה. רבא לבני ראובן. אליצור בר שדיאור: **לא** **קָרְבָּנוֹ קְעֶרֶת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה
מִשְׁקָלָהּ מִזְרֶק אֶחָד כֶּסֶף**

שְׁבַעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵייהֶם | מְלֵאִים

סֵלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה: קורבניה מגסתא דכסף חדא. מאה ותלתין סלעין הוי מתקלה. מזרקא חד דכספא. מתקליה שבעין סלעין בסלעי קודשא. תרויהון מלן. סולתא. דפילא במשח למנחתא: **לב** **כֶּרֶף אַחַת עֶשְׂרֵה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת:**

בזכא חדא. מתקלה עשר סלעין היא דדהב מליא קטרת בוסמיא: **לג** **כֶּרֶף אֶחָד בֶּן־בְּקָר אֵיל אֶחָד כְּבֶשֶׂת־אֶחָד**

בֶּן־שֵׁנָתוֹ לְעֹלָה: תור חד בר תורי. דכר חד. אמר חד בר

שתיה לעלתא: **לד** **שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת:** צפיר בר

עזין חד לחטתא: **לה** **וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בְּקָר שְׁנַיִם**

תפסיר רס"ג

וכ'מסה כפאש וכ'מסה
 עתדאן. וכ'מסה חמלאן בני
 סנה. תדיא קרבאן אליצור
 אבן שדיאור: לו) פכאן
 אלמקרב פי אליום אלכיאמס.
 שלומיאל אבן צורישידי שרף
 שמעון: לו) וכאן קרבאנה
 קצעה מן פצ'ה. וזנהא מאיה
 ות'לאתיין מתקאל. וכ'רנוב
 פצ'ה. וזנה סבעין מתקאל
 במתקאל אלקודס. כלאהמא
 ממלוון. סמדיא מלתות בדהן
 לאלהדייה: לח) ודרגא מן
 דיהב. וזנה עשרה מתאקיל
 ממלווא בכורא: לט) ותזרא
 מן אלפקר. וכפשא וחמלא
 אבן סנתה לאלצעידה:

אֵילִם חֲמִשָּׁה עֶתְדִים
 חֲמִשָּׁה כְּבָשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה
 חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִיצוֹר
 בֶּן־שְׂדִיאוֹר: וּלְנִכְסֵת קוּדְשִׁיא
 תּוֹרֵי תְרִין. דְּכַרֵּי חֲמִשָּׁא גְדֵי חֲמִשָּׁא.
 אֲמַרִין בְּנֵי שָׁנָא חֲמִשָּׁא. דִּין קוּרְבָנָא
 דְּאֱלִיצוֹר בַּר שְׂדִיאוֹר: פ לֹד בֵּינִים
 הַחֲמִישִׁי נָשִׂיא לְבְנֵי שְׁמַעוֹן
 שְׁלֹמִיאֵל בֶּן־צוּרִישְׂדִי:
 בְּיוֹמָא חֲמִישָׁאָה. רַבָּא לְבְנֵי שְׁמַעוֹן.
 שְׁלֹמִיאֵל בַּר צוּרִישְׂדִי: לֹד קָרְבָּנוֹ
 קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים

וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרֵק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל
 בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵייהֶם | מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה
 בַּשֶּׁמֶן לְמִנְחָה: קוּרְבָנִיָּה מְגֻסְתָּא דְכֶסֶף חָדָא. מָאָה וּתְלָתִין
 סְלַעִין הֵוִי מִתְקָלָהּ. מִזְרְקָא חַד דְכֶסֶפָּא. מִתְקָלִיָּה שִׁבְעִין סְלַעִין בְּסְלַעֵי
 קוּדְשָׁא. תְרוּוִיהוֹן מְלֵן. סוּלְתָא דְפִילָא בְּמִשַׁח לְמִנְחָתָא: לֹד כֶּרֶף
 אַחַת עֶשְׂרֵה זֶהב מְלֵאָה קְטוֹרֶת: בְּזָפָא חָדָא. מִתְקָלָהּ
 עֶשֶׂר סְלַעִין הִיא דְדַהֲב מְלֵאָה קְטוֹרֶת בּוּסְמִיא: לֹט פֶּר אֶחָד
 בֶּן־בְּקָר אֵיל אֶחָד כְּבֶשֶׁת־אֶחָד בֶּן־שָׁנָתוֹ
 לְעֹלָה: תוֹר חַד בַּר תּוֹרֵי. דְּכַר חַד. אֲמַר חַד בַּר שְׁתִּיָּה לְעֹלְתָא:

תפסיר רס"ג

מ) ועתוד מן אלמאעז
 לאלד'כזה: מא) ולד'בח
 אלסלאמה בקרתין. וכ'מסה
 חמלאן בני סנה. הד'א קרבאן
 שלומיאל אבן צורישדי:
 מב) וכאן אלמקרב פי אליוס
 אלסאדס. אליסף אבן דעואל.
 שריף גד: מג) וכאן קרבאנה
 קצעה מן פציה. וזנהא מאיה
 ות'לאתיין מתקאל. וכ'רנוב
 פציה. וזנה סבעין מתקאל
 במתקאל אלקדס. פלאהמא
 ממלוון. סמדא מלתות בדהן
 לאלהדייה: מד) ודרגא מן
 דיהב. וזנה עשרה מתאקיל
 ממלווא בכורא: מה) ותורא
 מן אלבקר. וכבשא וחמלא

שְׁעִיר־עֲזִים אֶחָד לְחַטָּאת:
 צִפִּיר בַּר עֲזִיז חֵד לְחַטָּאת: ^{מה} וּלְזֶבַח
 הַשְּׁלָמִים בֶּקָר שְׁנַיִם אֵילִם
 חֲמִשָּׁה עֶתְדִים חֲמִשָּׁה
 כִּבְשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה
 זֶה קִרְבַּן שְׁלֹמִיאל בֶּן־
 צוּרִישָׁדִי: ולנכסת קודש'יא תורי
 ת'רין. דכרי חמשא גדי חמשא. אמרין
 בני ש'נא חמשא. דין. קורב'נא דשלומיאל
 בר צורישדי: **פ** ^(ששי) ^{מב} בֵּינִם
 הַשְּׁשִׁי נָשִׂיא לְבְנֵי גֵד
 אֵלִיסָף בֶּן־דְּעוּאֵל: ב'יזמא

שְׁתִּיתָא. רבא לבני גד. אליסף בר דעואל: ^{מג} קִרְבָּנו
 קְעֶרֶת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ
 מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
 שְׁנֵיהֶם | מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה:
 קורב'ניה מגסתא דכסף חדא. מאה ותלתין סלעין הוי מתקלה. מזרקא
 חד דכספא. מתקליה שבעין סלעין בסלעי קודשא. תרויהון מ'ן.
 סולתא. דפילא במשח למנחתא: ^{מד} כֶּף אַחַת עֶשְׂרֵה זָהָב
 מְלֵאָה קְטֹרֶת: ב'זפא חדא. מתקלה עשר סלעין היא דדהב
 מליא קטורת בוסמ'א: ^{מה} פֶּר אֶחָד בֶּן־בֶּקָר אֵיל אֶחָד

תפסיר רס"ג

אבן סנתה לאלצעידה:
 (מו) ועתוד מן אלמאעז
 לאלד'כנה: (מו) ולד'בח
 אלסלאמה בקרתיו. וכ'מסה
 כפאש וכ'מסה עתדאן.
 וכ'מסה תמלאן בני סנה. הדיא
 קרבאן אליסף אבן דעואל:
 (מח) פכאן אלמקרב פי אליום
 אלסאבע. אלישמע אבן
 עמיהוד. שריף אפרים:
 (מט) וכאן קרבאנה קצעה מן
 פצ'ה. וזנהא מאיה ות'לאתין
 מתקאל. וכ'רנוב פצ'ה. וזנה
 סבעין מתקאל במתקאל
 אלקדס. פלאהמא ממלוון.
 סמדיא מלתות בדהן לאלהדייה:
 (נ) ודרגא מן דיהב. וזנה עשרה

כָּבֶשֶׁת־אֶחָד בֵּין־שְׁנַתּוֹ לְעֹלָה:
 תור חד בר תורי. דבר חד. אמר חד בר
 שתיה לעלתא: **שְׁעִיר־עִזִּים**
אֶחָד לַחֲטָאת: צפיר בר עזין חד
 לחטא: **וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים**
בְּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמֹשֶׁה
עֲתָדִים חֲמֹשֶׁה כְּבָשִׂים
בְּנֵי־שָׁנָה חֲמֹשֶׁה זֶה קָרְבַּן
אֱלִיסָף בֶּן־דְּעוּאֵל: ולנכסת
 קודשיא תורי תרין. דכרי חמשא גדי
 חמשא. אמרין בני שנא חמשא. דין:
 קורבנא דאליסף בר דעואל:

בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נָשִׂיא לְבְנֵי שְׁבִיעִי בספרי תימן **אֶפְרַיִם בֶּן־עַמִּיהוּד:**

אֶפְרַיִם אֱלִישָׁמַע בֶּן־עַמִּיהוּד: ביומא שביעאה. רבא
 לבני אפרים. אלישמע בר עמיהוד: **מִטְּ קָרְבָּנוֹ קִעְרַת־כֶּסֶף**
אֶחָת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרֵק אֶחָד כֶּסֶף
שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם | מִלְּאִים
סֶלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה: קורבניה מגסתא דכסף
 חדא. מאה ותלתין סלעין הוי מתקלה. מזרקא חד דכספא. מתקליה
 שבעין סלעין בסלעי קודשא. תרויהון מלן. סולתא. דפילא במשח
 למנחתא: **כֶּרֶף אֶחָת עֶשְׂרֵה זֶה־ב מְלֵאָה קְטוֹרֶת:**
 בזפא חדא. מתקלה עשר סלעין היא דדהב מליא קטורת בוסמיא:

תפסיר רס"ג

מתאקיל ממלווא בכורא: נא ותזרא מן אלבקר. וכבשא וחמלא אבן סנתה לאלצעידה: נב) ועתוד מן אלמאעז לאלד'כזה: נג) ולד'בח אלסלאמה בקרתין. וכ'מסה כפאש וכ'מסה עתדאן. וכ'מסה חמלאן בני סנה. הדיא קרבאן אלישמע אבן עמיהוד: נד) פכאן אלמקרב פי אליום אלתיאמן גמליאל אבן פדהצור. שריף מנשה: נה) וכאן קרבאנה קצעה מן פציה. וזנהא מאיה ות'לאתין מתקאל במתקאל אלקודס. וכ'רנב פציה וזנה סבעין מתקאל. כלאהמא ממלוון. סמא מלתות בדהן לאלהדייה: נו) ודרגא מן ד'הב.

פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אֵיל
אֶחָד כֹּבֵשׁ־אֶחָד בֶּן־שָׁנָתוֹ
לְעֹלָה: תֹּר חַד בַּר תּוֹרִי. דְּכַר חַד.
אָמַר חַד בַּר שְׁתֵּיּה לְעֹלָתָא:
שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת:
עֶפִיר בַּר עִזִּין חַד לְחַטָּאתָא: וּלְזֶבַח
הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם
חֲמִשָּׁה עֶתְדִים חֲמִשָּׁה
כֹּבָשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה
קָרְבַּן אֱלִישָׁמַע בֶּן־עַמִּיהוּד:
וּלְנִכְסֵת קוֹדֵשׁ־יָא תּוֹרִי תְרִין. דְּכַרִּי חֲמִשָּׁא
גְּדִי חֲמִשָּׁא. אֲמַרִּין בְּנֵי שָׁנָא חֲמִשָּׁא. דִּין.
קוֹרְבָנָא דְאֱלִישָׁמַע בַּר עַמִּיהוּד: פ

בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי נָשִׂיא לְבְנֵי מְנַשֶּׁה גְּמַלְיָאֵל בֶּן־
פְּדָה־צוֹר: בַּיּוֹמָא תְּמִינָאָה. רַבָּא לְבְנֵי מְנַשֶּׁה. גְּמַלְיָאֵל בַּר פְּדָה־צוֹר:
קָרְבָּנוֹ קְעֶרֶת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה
מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל
הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם | מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן
לְמִנְחָה: קוֹרְבָנִיָּה מְגִסְתָּא דְכֶסֶף חָדָא. מְאָה וּתְלָתִין סְלַעִין הָוִי
מִתְקָלָהּ. מִזְרָקָא חַד דְּכֶסֶף־פָּא. מִתְקָלִיָּה שִׁבְעִין סְלַעִין בְּסְלַעִי קוֹדֵשׁ־יָא.
תְּרוּיָהוּן מְלִין. סוּלְתָא. דְּפִילָא בְּמִשַׁח לְמִנְחָתָא: בַּר כַּרְף אַחַת

תפסיר רס"ג

וזנה עשרה מתאקיל ממלווא
 בכ'ורא: נז) ות'ורא מן אל'בקר.
 וכבשא וחמלא אבן סנתה
 לאל'צעידה: נח) ועתודא מן
 אלמאעז לאלד'כנה: נט) ולד'בח
 אלסלאמה בקרתיו. וכ'מסה
 כפאש וכ'מסה עתדאן.
 וכ'מסה חמלאן בני סנה. תדא
 קרבאן גמליאל אבן פדהצור:
 (ס) פכאן אלמקרב פי אליוס
 אלתאסע. אבידן אבן גדעוני.
 שריף בנימין: סא) קרבאנה
 קצעה מן פצ'ה. וזנהא מאיה
 ות'לתיון מתקאל. וכ'רנוב
 סבעין מתקאל במתקאל
 אלקדס. כלאהמא ממלוון.
 סמדא מלתות בדהן לאלהדיניה:

עֶשְׂרֵה זָהָב מִלֵּאָה קִטְרֹת:
בְּזָכָא חֲדָא. מִתְקֵלָה עֶשֶׂר סְלַעִין הִיא
דְּדָהָב מִלֵּיאָ קִטְרֹת בּוֹסְמִיא:
פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אֵיל
אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ
לְעֹלָה: תור חד בר תורי. ד'כר חד.
 אמר חד בר שתיה לעלתא:
שְׁעִיר־עֲזִים אֶחָד לְחֻטָּאת:
 צפיר בר עזין חד לחטא: נט
וּלְזֶבַח
הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם
חֲמִשָּׁה עֶתְדִים חֲמִשָּׁה
כֶּבֶשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה

זֶה קָרְבַּן גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָה־צֹר: ולנכסת קודשיא תורי
 תרין. דכרי חמשא גדי חמשא. אמרין בני שנה חמשא. דין. קורבנא
 דגמליאל בר פדהצור: פ ס **בַּיּוֹם הַתְּשִׁיעִי נָשִׂיא לְבָנֵי**
בְּנֵי־מִן אֲבִידֹן בֶּן־גְּדַעֲנִי: ביומא תשיעאה. רבא לבני
 בנימין. אבידן בר גדעוני: סא **קָרְבָּנוֹ קִעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת**
שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף
שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם | מִלֵּאִים
סֵלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה: קורבניה מגסתא דכסף
 חדא. מאה ותלתין סלעין הוי מתקלה. מזרקא חד דכספא.

תפסיד רס"ג

סב) וְדָרְגָא מִן דִּיהַב, וְזָנָה
 עֲשֶׂרָה מִתֵּיִאקִיל מְמִלּוּזָא
 בְּכִזְרָא: סג) וְתִזְרָא מִן
 אֲלֻפְקָר, וְכַבְשָׂא וְחִמְלָא אֲבָן
 סְנֵתָה לְאַלְעֵיִדָה: סג) וְעִתּוּדָא
 מִן אֲלִמְאֵעִז לְאַלְדִּיכּוּדָה:
 סה) וְלִדְבַח אֲלִסְלָאמָה
 בְּקִרְתִּין, וְכִמְסָה כְּבֹאֵשׁ
 וְכִמְסָה עִתּוּדָאן, וְכִמְסָה
 חִמְלָאן בְּנֵי סְנֵה, הִדְיָא קִרְבָּאן
 אֲבִידִן אֲבָן גִּדְעוּנִי: סו) פְּכָאן
 אֲלִמְקִרְבַּב פִּי אֲלִיוּם אֲלַעֲאִשֶׁר,
 אַחִיעֶזֶר אֲבָן עֲמִישְׁדִּי שְׂרִיף
 דָּן: סז) וְכָאן קִרְבָּאנָה קִצְעָה
 מִן פְּצִיָה, וְזָנָהא מֵאִיָה

מתקליה שבעיין סלעין בסלעי קודשא.
 תרויהוון מלן. סולתא. דפילא במשח
 למנחתא: סב) כֶּרֶךְ אַחַת עֶשְׂרֵה
 זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת: בְּזָכָא
 חֲדָא, מִתְקֵלָה עֶשֶׂר סְלַעִין הִיא דְדָהָב
 מְלֵיא קְטֹרֶת בּוֹסְמֵיא: סג) פֶּרֶךְ אֶחָד
 בֶּן־בֶּקָר אֵיל אֶחָד כֶּבֶשׂ־
 אֶחָד בֶּן־שָׁנָתוֹ לְעֹלָה: תוֹר
 חֵד בַּר תּוֹרִי, דְּכֵר חֵד, אֲמַר חֵד בַּר שְׁתִּיָה
 לְעֹלָתָא: סד) שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד
 לְחַטָּאת: צְפִיר בַּר עִזִּין חֵד לְחַטָּאתָא:

סה) וְלִזְבַּח הַשְּׁלָמִים בֶּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה
 עֵתָדִים חֲמִשָּׁה כֶּבֶשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה
 קִרְבַּן אֲבִידִן בֶּן־גִּדְעוּנִי: וְלִנְכֹסֶת קוּדְשֵׁיא תּוֹרִי תִרִין, דְּכֵרִי
 חֲמִשָּׁא גְדִי חֲמִשָּׁא, אֲמַרִין בְּנֵי שָׁנָא חֲמִשָּׁא, דִּין, קוּרְבָּנָא דְאֲבִידִן בַּר
 גִּדְעוּנִי: פ) בֵּיוֹם הָעֲשִׂירִי נָשִׂיא לְבְנֵי דָן אַחִיעֶזֶר
 בֶּן־עֲמִישְׁדִּי: בֵּיוֹמָא עֲשִׂירָאָה, רַבָּא לְבְנֵי דָן, אַחִיעֶזֶר בַּר
 עֲמִישְׁדִּי: סז) קִרְבָּנוֹ קְעֶרֶת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים
 וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרֶק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שְׁקָל
 בְּשִׁקְל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם | מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה
 בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה: קוּרְבָּנִיָה מְגִסְתָּא דְכֶסֶף חֲדָא, מָאָה וְתִלְתִּין

סלעין הוי מתקלה. מזרקא חד דכספא.
 מתקליה שבעין סלעין בסלעי קודשא.
 תרויהון מלן. סולתא. דפילא במשח
 למנחתא: סח כף אחת עשרה
 זהב מלאה קטרת: בזבא
 חדא. מתקלה עשר סלעין היא דדהב
 מליא קטרת בוסמיא: סט פר אחד
 בין בקר איל אחד כבש-
 אחד בין שנתו לעלה: תוד
 חד בר תורי. דכר חד. אמר חד בר שתיה
 לעלתא: ע שעיר-עזים אחד
 לחטאת: צפיר בר עזין חד לחטאת:
 ע ולזבח השלמים בקר
 שנים אילים חמשה עתדים

תפסיר רס"ג
 ות'לאתין מתקאל. וכ'רנוב
 פצ'ה. וזנה סבעין מתקאל
 במתקאל אלקדס. כלאהמא
 ממלון. סמדיא מלתות בדהן
 לאלהדייה: סח) ודרגא מן
 ד'הב. וזנה עשרה מת'אקיל
 ממלואא בכ'ורא: סט) ות'ורא
 מן אל'בקר. וכבשא וחמלא
 אבן סנתה לאלצ'עידה:
 ע) ועתודא מן אלמאעז
 לאלד'כרה: עא) ולד'בח
 אלסלאמה בקרתין. וכ'מסה
 כבאש וכ'מסה עתדאן.
 וכ'מסה חמלאן בני סנה. הדיא
 קרבאן אחיעזר אבן עמישדי:
 עב) ככאן אלמקרב פי אליוס
 אלחאדי עשר. פגעיאל אבן
 עכרן. שריף אשר: עג) וכאן
 קרבאנה קצעה מן פצ'ה.
 וזנהא מאיה ות'לאתין

חמשה כבשים בני-שנה חמשה זה קרבן
 אחיעזר בין עמישדי: ולנכסת קודשיא תורי תרין. דכרי
 חמשא גדי חמשא. אמרין בני שנה חמשא. דין. קורבנא דאחיעזר בר
 עמישדי: פ (שביעי) עב ביום עשתי עשר יום נשיא
 לבני אשר פגעיאל בין עכרן: ביום חד עשר יומין. רבא
 לבני אשר. פגעיאל בר עכרן: עג קרבנו קערת-כסף
 אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף
 שבעים שקל בשקל הקדש שניהם | מלאים

תפסיד רס"ג

סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן

לְמִנְחָה: קֹרֶבֶן בְּנֵיהֶם מִגִּסְתָּא דְכֶסֶף
 חֲדָא. מָאָה וּתְלָתִין סְלַעִין הֵוּי מִתְקָלָה.
 מִזְרְקָא חֵד דְכֶסֶפָּא. מִתְקָלִיה שְׁבַעִין
 סְלַעִין בְּסַלְעֵי קוּדְשָׁא. תְרוּיָהוּן מְלֵן.
 סוּלְתָא דְפִילָא בְּמִשַׁח לְמִנְחָתָא:

כֹּה־אֶחָת עֶשְׂרֵה זָהָב

מִלֵּאָה קְטוֹרֶת: בּוֹכָא חֲדָא

מִתְקָלָה עֶשֶׂר סְלַעִין הֵיִא דְדָהָב מְלֵיִא

קְטוֹרֶת בּוֹסְמֵיִא: עֵה פֶרֶךְ אֶחָד בֵּין־

בְּקָר אֵיל אֶחָד כְּבֶשֶׁת־אֶחָד

בֵּין־שְׁנַתּוֹ לְעֹלָה: תּוֹר חֵד בֶּר

תּוֹרֵי. דְכֶר חֵד אִמֵּר חֵד בֶּר שְׁתֵּיִה

לְעֹלָתָא: עֵה שְׁעִיר־עֲזִים אֶחָד

לְחֻטָּאת: צִפִּיר בֶּר עֲזִין חֵד לְחֻטָּתָא: עֵה וּלְזִבַּח הַשְּׁלָמִים

בְּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עֶתְדִים חֲמִשָּׁה

כְּבֶשֶׁת בְּנֵי־שְׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן פְּגֻעֵי־אֵיל בֵּין־

עֶכְרָן: וּלְנִכְסֵת קוּדְשָׁא תּוֹרֵי תְרוּיָן. דְכֶרִי חֲמִשָּׁא גְדִי חֲמִשָּׁא.

אִמֵּרִין בְּנֵי שְׁנָא חֲמִשָּׁא. דִּין קוּרְבָנָא דְפְגֻעֵי־אֵיל בֶּר עֶכְרָן: פ

בְּיוֹם שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי יוֹם נָשִׂיא לְבָנֵי נִפְתָּלִי

אַחִירֵע בֵּין־עֵינָן: בְּיוֹם תְּרֵי עֶשְׂרֵי יוֹמִין. רַבָּא לְבָנֵי נִפְתָּלִי.

אַחִירֵע בֶּר עֵינָן: עֵה קָרְבָּנוֹ קְעֶרֶת־כֶּסֶף אֶחָת

מִתְקָאֵל. וְכִרְנוּב פְּצִיָּה. וְזִנְה
 סְבַעִין מִתְקָאֵל בְּמִתְקָאֵל
 אֶלְקֻדָּס. כְּלֵאֲהֻמָּא מְמֻלוּן.
 סְמִדָּא מִלְתּוּת בְּדָהן לְאֶלְהֻדֵיִה:
 (עד) וְדִרְגָּא מִן דִּי־הָב. וְזִנְה
 עֶשְׂרֵה מִתְאֻקֵּל מְמֻלוּא
 בְּכִזְרָא: (עד) וְתִזְרָא מִן
 אֶלְבָּקָר. וְכַבְשָׂא וְחִמְלָא אֲבִן
 סְנִתָּה לְאֶלְעֻדֵיִה: (עו) וְעִתּוּד
 מִן אֶלְמָעֻז לְאֶלְדִּי־כּוּה:
 (עז) וְלִדְיָבַח אֶלְסִלְאֻמָּה בְּקֶרֶתִין.
 וְכִמְסָה כְּבִישׁ וְכִמְסָה
 עֶתְדָאֵן. וְכִמְסָה חִמְלָאֵן בְּנֵי
 סְנֵה. תְּדִיא קָרְבָּאֵן פְּגֻעֵי־אֵיל
 אֲבִן עֶכְרָן: (עח) כְּפָאֵן אֶלְמְקָרֶב
 פִּי יוֹם אֶתִּיבֵי עֶשְׂרֵי יוֹמָא.
 אַחִירֵע אֲבִן עֵינָן. שְׂרִיף נִפְתָּלִי:
 (עט) וְכָפָאֵן קָרְבָּאֵנָה קֻצְעָה מִן
 פְּצִיָּה. וְזִנְהָא מֵאִיָּה וְתִלְאֶתִין

תפסיד רס"ג

מסת. מן אשׂראף בני אסׂראיל.
 מן קצאע אלפציה אתני עשר.
 ומן כראנב אלפציה אתני
 עשר ומן דרוג אלדהב אתני
 עשר: פה) כל קצעה מן מאיה
 ותלתין מתקאל פציה. וכל
 כרנוב מן סבעין. פדאלך
 גמיע פציה אלואאני. אלפין
 וארבע מאיה מתקאל
 במתקאל אלקודס: פו) ודרוג
 אלדהב אתני עשר ממלווה
 בכורא. כל דרג מן עשרה

קַעֲרַת כֶּסֶף שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
 מִזְרְקֵי-כֶסֶף שְׁנַיִם עֶשְׂרֵה
 כַּפּוֹת זָהָב שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה:
 דָּא חֲנוּכַת מִדְּבַחָא. בְּיוֹמָא דְרַבִּיאוּ יְתִיה.
 מִן רַבְרַבֵי יִשְׂרָאֵל. מְגִסֵי כֶסֶף תַּרְתָּא
 עֶשְׂרִי. מִזְרְקֵי כֶסֶף תְּרֵי עֶשְׂרֵה בְּזַבֵּי
 דְדַהֲבָא תַרְתָּא עֶשְׂרִי: פה) שְׁלֹשִׁים
 וּמֵאָה הַקְּעָרָה הָאֶחָת כֶּסֶף
 וְשִׁבְעִים הַמִּזְרָק הָאֶחָד כָּל

כֶּסֶף הַכֵּלִים אֶלְפִים וְאַרְבַּע־מֵאוֹת בְּשֶׁקֶל
 הַקֹּדֶשׁ: מָאָה וּתְלָתִין סֵלַעִין הָיוּ מִתְקַלָּה. דְּמִגְסְתָּא חָדָא דְכֶסֶף.
 וְשִׁבְעִין דְּמִזְרְקָא חָד. כָּל כֶּסֶף מְנִיָּא. תְּרִין אֶלְפִין וְאַרְבַּע מָאָה בְּסֵלַעִי
 קוּדְשָׁא: פו) כַּפּוֹת זָהָב שְׁתֵּים-עֶשְׂרֵה מְלֵאת
 קִטְרֹת עֶשְׂרֵה עֶשְׂרֵה הַכֶּף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
 כָּל-זָהָב הַכַּפּוֹת עֶשְׂרִים וּמֵאָה: בְּזַבֵּי דְדַהֲבָא תַרְתָּא

— רס"י —

כל כֶּסֶף הַכֵּלִים וּגְוִי. לְמִדְרָךְ שְׁהִיוּ כְּלֵי
 הַמִּקְדָּשׁ מְכֻנָּגִים בְּמִשְׁקָלָן, שׁוֹקֵלִין אֶחָד אֶחָד
 וְשׁוֹקֵלִין בְּלֵן כְּאֶחָד, לֹא רַבָּה וְלֹא מַעֲט:
 פו) כַּפּוֹת זָהָב שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה. לְמַדָּה נֶאֱמַר,
 לְפִי שְׁנַאֲמַר כֶּף אֶחָת עֶשְׂרֵה זָהָב, הִיא
 שְׁלֹזְהָב, וּמִשְׁקָלָה עֶשְׂרֵה שְׁקָלִים שְׁלֹכְסָף, או
 אֵינִי אֶלָּא כֶּף אֶחָת שְׁלֹכְסָף וּמִשְׁקָלָה עֶשְׂרֵה
 שְׁקָלֵי זָהָב, וְשְׁקָלֵי זָהָב אֵין מִשְׁקָלָם שׁוֹה
 לְשְׁלֹכְסָף, תְּלִמּוּד לומר כַּפּוֹת זָהָב, שְׁלֹזְהָב

לומר שְׁנַמְשַׁח בְּיוֹם, כִּשְׁהוּא אומר (ויקרא ז, לו) בְּיוֹם מְשַׁחוּ אֹתָם, לְמַדְנֵי שְׁנַמְשַׁח בְּיוֹם, וּמַדָּה
 תְּלִמּוּד לומר בְּיוֹם הַמְשַׁח אֹתוֹ, בְּיוֹם שְׁנַמְשַׁח
 הַקְּרִיב: קַעֲרַת כֶּסֶף שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה. הֵם הֵם
 שְׁהִתְנַדְּבוּ וְלֹא אֵרַע בְּהֵם פְּסוּל: פכ) שְׁלֹשִׁים
 וּמֵאָה הַקְּעָרָה הָאֶחָת וּגְוִי. מַדָּה תְּלִמּוּד
 לומר, לְפִי שְׁנַאֲמַר שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָה,
 וְלֹא פִרַשׁ בְּאִיזוֹ שְׁקָל, לְכֶף חֹזֵר וּשְׁנַאֲמַר כְּאֵן,
 וְכָלל בְּכֵלֵן כָּל כֶּסֶף הַכֵּלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ:

זֶלֶק הַדְּקֻדּוּק: פה) הַקְּעָרָה. הַקוּ"ף בְּשׁוֹא לְבַד בְּכָל הַתִּיגָאן:

תפסיר דס"ג

מִתְיַאקִיל בְּמִתְקָאל אֱלֹקִים.
פְּדִיאֲלֹךְ גְּמִיעַ אַנְיָה דְהַב
אֶלְדְּרוּג מֵאִיָּה וְעִשְׂרִין
מִתְקָאל: (פז) וְגְמִיעַ בְּקָר אֶל־
צְעִידָה אֶתְנִי עֶשֶׂר וְאֶלְכַבֵּאשׁ
אֶתְנִי עֶשֶׂר. וְאֶלְחַמְלָאן בְּנֵי
סְנָה. אֶתְנִי עֶשֶׂר וְאֶלְבֵּר
מַעְהֶם. וְאֶלְעֲתַדָּאן אֶתְנִי עֶשֶׂר
לְאֶלְד־כְּוָה: (פח) וְגְמִיעַ בְּקָר
דְּבַח אֶלְסְלָאמָה. אַרְבַּעַה
וְעִשְׂרִין רִתִּי. וְסַתִּין כַּבֵּשׂ וְסַתִּין
עֲתוּדָה. וְסַתִּין חֲמֵל בְּנֵי סְנָה.
הִדְיָא דִשֹׁן אֶלְמִדְבַח. בְּעַד
מָא מְסַח: (פט) וְכֹאֵן אֲדִיא דְכֵל
מוֹסִי. אֱלִי כִּיבָא אֶלְמוֹחֲצִיר
לִיכְלֵם. יִסְמַע אֶלְצוֹת

עִשְׂרֵי מֵלִין קְטָרַת בּוֹסְמִיא. מִתְקַל עֶשֶׂר
סְלַעִין. הָוִי מִתְקָלָה דְבִזְכָּא בְּסַלְעִי
קוּדְשָׁא. כָּל דְהַב בְּזִכְיָא מֵאָה וְעִשְׂרִין:
מַפְטִיר **כָּל-הַבָּקָר לְעֹלָה**
שְׁנַיִם עֶשֶׂר פָּרִים אֵילִם
שְׁנַיִם-עֶשֶׂר כִּבְשִׂים בְּנֵי-
שָׁנָה שְׁנַיִם עֶשֶׂר וּמִנְחַתֶּם
וּשְׁעִירֵי עִזִּים שְׁנַיִם עֶשֶׂר
לְחֻטָּאת: כָּל תּוֹרֵי לְעֹלֹתָא תְּרֵי
עֶשֶׂר תּוֹרִין. דְכַרִּין תְּרֵי עֶשֶׂר אֲמַרִּין בְּנֵי
שָׁנָא. תְּרֵי עֶשֶׂר וּמִנְחַתְהוֹן. וְצִפְרֵי בְּנֵי
עִזֵּי תְּרֵי עֶשֶׂר לְחֻטָּאת: **כָּל וְכָל בְּקָר |**

זֶבַח הַשְּׁלָמִים עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה פָּרִים אֵילִם
שְׁשִׁים עֲתָדִים שְׁשִׁים כִּבְשִׂים בְּנֵי-שָׁנָה שְׁשִׁים
זֹאת חֲנוּכַת הַמִּזְבֵּחַ אַחֲרֵי הַמִּשָּׁח אֲתוֹ: וְכָל תּוֹרֵי
לְנִכְסַת קוּדְשָׁא. עֶשְׂרִין וְאַרְבָּעָה תּוֹרִין. דְכַרִּי שְׁתֵּין גְּדֵי שְׁתֵּין. אֲמַרִּין
בְּנֵי שָׁנָא שְׁתֵּין. דָּא חֲנוּכַת מִדְּבַחָא. בְּתַר דְרַבִּיאוּ יִתִּיָּה: **פֶּט וּבְבֹא**
מֹשֶׁה אֶל-אַהֲל מוֹעֵד לְדַבֵּר אֲתוֹ וַיִּשְׁמַע
אֶת-הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹוֹ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר

— רש"י —

היו: פט ובבא משה. שני כתובים ה' אליו מאהל מועד, והוא חוץ לפרכת, המכחישים זה את זה, בא שלישי והכריע וכתוב אחד אומר (שמות כב, כג) ודברתי אתך ביניהם. כתוב אחד אומר (ויקרא 6, 6) וידבר מעל הכפרת, בא זה והכריע ביניהם, משה

זולק הדקדוק: פט מדבר אליו. משפטו מתדבר (מהר"ב):

תפסיר רס"ג

על-ארן העדת מבין שני

הכרבים וידבר אליו: וכד

עליל משה. למשכן ומנא למללא עמיה. ושמע ית קלא דמתמלל עמיה.

מכיאטבה. מן פוק אלג'שא אלדי עלי צנדוק אלשהאדה. מן בין אלכרובין. פיכיאטבה הנאד:

מעלוי כפורתא דעל ארונא דסהדותא. מבין תרין כרוביא.

ומתמלל עמיה: פ פ פ

קענו פיסוקים סימן עמוס

— רש"י —

היה נפסק, ולא היה יוצא חוץ לאהל: מדבר. כמו מתדבר, כבודו של מעלה לומר בן מדבר בינו לבין עצמו, ומשה שומע מאליו: וידבר אליו. למעט את אהרן מן הדברות:

חסלת פרשת נשא

בא אל אהל מועד ושם שומע את הקול הבא מעל הכפרת: מבין שני הכרובים. הקול יוצא מן השמים לבין שני הכרובים ומשם יצא לאהל מועד: וישמע את הקול. יכול קול נמוך, תלמוד לומר את הקול, הוא הקול שנדבר עמו בסיני, וכשמגיע לפתח

ברכה ראשונה שקורב ההפטרות

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם. אשר בחר, בנביאים טובים. ורצה בדבריהם, הנאמרים באמת. ברוך אתה יהוה. הבוחר בתורה, במשה עבדו, וב ישראל עמו. ובנביאי האמת והצדק: (אמ)

הפטרות הנשא

בשופטים סימן י"ג

ויהי איש אחד מצרעה ממשפחת הדני ושמו מנוח

ואשתו עקרה ולא ילדה: והוה גברא חד מצרעה.

מזרעית דן, ושמיה מנוח. ואתתיה עקרא, ולית לה ולד: וירא

מְלֹאךְ-יְהוָה אֵל-הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הֲנֵה-נָא
אֶת-עַקְרָהּ וְלֹא יִלְדָתָּ וְהָרִית וְיִלְדָתָּ בֵּן׃ וְאִתְחַזֵּי מְלֹאכָא
דַּיָּי, לְאַתְתָּא. וַאֲמַר לָהּ. הָא כְּעַן אַתְּ עַקְרָא, וְלִית לֶיךָ וְלִדָּךְ. וְתַעֲדִיק
וְתִלְיִדִין בְּרֵי׃ וְעַתָּה הַשְּׂמֵרִי נָא וְאַל-תִּשְׁתִּי יַיִן וְשִׁכְרָא
וְאַל-תֹּאכְלִי כָּל-טָמְאָא׃ וּבְעַן, אִסְתְּמֵרִי כְּעַן. וְלֹא תִשְׁתַּן, חֲמַר
חֲדַת וְעַתִּיקָא, וְלֹא תִיכְלִין, כָּל מְסָאב׃ דְּ כִי הֲנֵךְ הָרָה וְיִלְדָתָּ בֵּן
וּמִזְרָה לֹא-יַעֲלֶה עַל-רֵאשׁוֹ כִּי-נִזְוֵיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנְּעַר
מִן-הַבְּטָן וְהוּא יַחַל לְהוֹשִׁיעַ אֶת-יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃
אַרְי הָא אַתְּ מְעַדְיָא, וְתִלְיִדִין בְּרֵי. וּמְסָפֵר, לָא יַעֲבֵר עַל רִישֵׁיהּ. אַרְי
נִזְוֵירָא דַּיָּי. יְהִי רַבִּיא, מִן בְּטָנָא. וְהוּא. יִשְׂרִי. לְמַפְרֵק יַת יִשְׂרָאֵל, מִיַּד
דְּפְלִשְׁתֵּי אִי׃ דְּ וְתָבֵא הָאִשָּׁה וְתֹאמֶר לְאִשָּׁהּ לֵאמֹר אִישׁ
הָאֱלֹהִים בָּא אֵלַי וּמְרִאָהוּ כְּמְרִאָהּ מְלֹאךְ הָאֱלֹהִים נִזְוֵירָא
מְאֹד וְלֹא שְׂאֵלְתִּיהוּ אִי-מְזַה הוּא וְאַתְּ-שְׂמוֹ לֹא-הֲגִיד
לִי׃ וְאַתְּ אַתְתָּא. וְאַמְרַת לְבַעֲלָהּ, לְמִימֵר. נְבִיא דַּיָּי, אַתְּא לְוַתִּי.
וְחֻזְוִיָּהּ. כְּחֻזְוֵי מְלֹאכָא דַּיָּי, חֲסִין לְחֻדָּא. וְלֹא שְׂאֵלְתִּיהּ, אִי מְדִין הוּא. וְיַת
שְׂמִיָּהּ, לָא חֻזֵי לִי׃ דְּ וַיֹּאמֶר לִי הֲנֵךְ הָרָה וְיִלְדָתָּ בֵּן וְעַתָּה
אַל-תִּשְׁתִּי יַיִן וְשִׁכְרָא וְאַל-תֹּאכְלִי כָּל-טָמְאָה כִּי-נִזְוֵיר
אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנְּעַר מִן-הַבְּטָן עַד-יוֹם מוֹתוֹ׃ וַאֲמַר לִי. הָא
אַתְּ מְעַדְיָא, וְתִלְיִדִין בְּרֵי. וּבְעַן. לָא תִשְׁתַּן, חֲמַר חֲדַת וְעַתִּיקָא. וְלֹא
תִיכְלִין, כָּל מְסָאב. אַרְי נִזְוֵירָא דַּיָּי, יְהִי רַבִּיא. מִן בְּטָנָא, עַד יוֹם מוֹתִיָּהּ׃
דְּ וַיַּעֲתֵר מְנוּחַ אֵל-יְהוָה וַיֹּאמֶר בֵּי אֲדוֹנָי אִישׁ הָאֱלֹהִים
אֲשֶׁר שְׁלַחַת יְבוֹא-נָא עוֹד אֵלֵינוּ וְיִזְרְנוּ מַה-נַּעֲשֶׂה לְנְעַר
הַיּוֹלֵד׃ וְצִלֵי מְנוּחַ. קָדַם יִי, וַאֲמַר. בְּבָעוּ יִי. נְבִיא דַּיָּי, דְּשִׁלַּחְתָּא. יַתִּי
כְּעַן עוֹד, לְוַתְנָא. וְיִלְפַנְנָא. מָא נַעֲבִיד, לְרַבִּיא דִּיתִילִיד׃ דְּ וַיִּשְׁמַע

הָאֱלֹהִים בְּקוֹל מְנוּחַ וַיָּבֵא מִלְאָךְ הָאֱלֹהִים עוֹד
אֶל-הָאִשָּׁה וְהִיא יוֹשֶׁבֶת בַּשָּׂדֶה וּמְנוּחַ אִישָׁה אֵין עִמָּה:
וְקָבִיל יי, עֲלוֹתֶיהָ דְמְנוּחַ. וְאַתָּא מִלְאָכָא דִּי עוֹד, לֹת אֶתְתָּא. וְהִיא,
יִתְבָּא בְּחֻקְלָא. וּמְנוּחַ בַּעֲלָהּ, לִית עִמָּה: ט וְתַמְהָר הָאִשָּׁה וְתָרִין
וְתַגְד לְאִישָׁה וְתֹאמַר אֵלָיו הֲנֵה נִרְאָה אֵלַי הָאִישׁ
אֲשֶׁר-בָּא בַיּוֹם אֵלָי: וְאוֹחִיאַת, אֶתְתָּא. וְרַהֲטַת, וְחֻוּיַת לְבַעֲלָהּ.
וְאִמְרַת לִיה. הָא אֶתְחֻזִּי לִי, גְבָרָא. דְאַתָּא בְּיוֹמָא דִּיכִי, לֹתִי: י וְיִקָּם
וַיֵּלֶךְ מְנוּחַ אַחֲרֵי אִשְׁתּוֹ וַיָּבֵא אֶל-הָאִישׁ וַיֹּאמֶר לוֹ
הֵאתָּה הָאִישׁ אֲשֶׁר-דִּבַּרְתָּ אֶל-הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אָנִי: יא וְקָם.
וְאִזְל מְנוּחַ, בְּתַר אֶתְתִּיהָ. וְאַתָּא, לֹת גְבָרָא. וְאִמְר לִיה. הֵאתָּ גְבָרָא,
דְּמִלִּילְתָּא עִם אֶתְתָּא, וְאִמְר אָנָּא: יב וַיֹּאמֶר מְנוּחַ עֵתָּה יָבֵא
דְּבָרִיךְ מַה-יְהִיָּה מִשְׁפֵּט-הַנְּעַר וּמַעֲשֵׂהוּ: וְאִמְר מְנוּחַ. כָּעֵן,
יִתְקִימוֹן פְּתִגְמָךְ. מָא יְהִי דְחֻזִּי לְרַבֵּיא, וּמָא נַעֲבִיד לִיה: יג וַיֹּאמֶר
מִלְאָךְ יְהוָה אֶל-מְנוּחַ מְכַל אֲשֶׁר-אִמַּרְתִּי אֶל-הָאִשָּׁה
תִּשְׁמַר: וְאִמְר. מִלְאָכָא דִּי, לְמְנוּחַ. מְכַל דְּאִמַּרְתִּי לְאַתְתָּא,
תִּסְתַּמַּר: יד מְכַל אֲשֶׁר-יֵצֵא מִגִּפְן הַיַּיִן לֹא תֹאכַל וַיַּיִן
וְשִׁכָר אֶל-תִּשְׁתֵּי וְכָל-טְמֵאָה אֶל-תֹּאכַל כֹּל
אֲשֶׁר-צִוִּיתִיָּה תִשְׁמַר: מְכַל דִּיפּוֹק מִגִּפְנָא דְחִמְרָא, לֹא תִיכּוֹל.
וְחִמְר חֲדַת וְעֵתִיק, לֹא תִשְׁתִּי. וְכָל מְסָאב, לֹא תִיכּוֹל. כֹּל דְּפִקִּידְתָּהּ,
תִּטַּר: יו וַיֹּאמֶר מְנוּחַ אֶל-מִלְאָךְ יְהוָה נַעֲצְרָה-נָא אוֹתְךָ
וְנַעֲשֵׂה לְפָנֶיךָ גְּדִי עֲזִים: וְאִמְר מְנוּחַ, לְמִלְאָכָא דִּי. נִיחּוּד כָּעֵן
יִתַּךְ: וְנַעֲבִיד קְדָמְךָ, גְּדִיא בַר עֲזִי: יז וַיֹּאמֶר מִלְאָךְ יְהוָה

זֶלֶק הַדְּקָדוּק: יח מַה-יְהִיָּה. תִּיבַת 'יְהִיָּה' בַּמֶּאֲרַכָּה (בְּתִיגָאן וּבִירוּשְׁלַמִּיִּים):

אֱלֹהֵי מְנוּחַ אִם־תַּעֲצֹרְנִי לֹא־אֲכַל בְּלַחְמְךָ וְאִם־תַּעֲשֶׂה
 עָלַי לִיהוּהָ תַעֲלֶנָּה בִּי לֹא־יָדַע מְנוּחַ בִּי־מִלֶּאכָה יְהוּהָ
 הוּא: וְאָמַר מִלֶּאכָא דִּי, לְמְנוּחַ. אִם תִּיחַדְנְנִי, לֹא אֵיכּוֹל בְּלַחְמְךָ. וְאִם
 תַּעֲבִיד עֲלֵתָא. קָדָם יִי, תַסְקֶנָּה. אָרִי, לֹא יָדַע מְנוּחַ. אָרִי מִלֶּאכָא דִּי, הוּא:
 30 וַיֹּאמֶר מְנוּחַ אֱלֹהֵי מִלֶּאכָה יְהוּהָ מִי שְׂמַךְ בִּי־יָבֵא (כ) דְּבִרִיד)
 דְּבִרִיד) וְכַבְדִּנּוּךָ: וְאָמַר מְנוּחַ. לְמִלֶּאכָא דִּי, מִן שְׂמַךְ. אָרִי
 יִתְקִימוּן פִּתְגָמְךָ, וְנִיקְרַנְךָ: 31 וַיֹּאמֶר לוֹ מִלֶּאכָה יְהוּהָ לָמָּה זֶה
 תִּשְׁאַל לְשָׁמַי וְהוּא (כ) פִּלְאִי) פִּלְאִי: וְאָמַר לִיהָ, מִלֶּאכָא דִּי. לָמָּה
 דְּנָן, אֵת שְׂאִיל לְשָׁמַי. וְהוּא מְפָרֵשׁ: 32 וַיִּקַּח מְנוּחַ אֶת־גְּדֵי הָעֵזִים
 וְאֶת־הַמְּנֻחָה וַיַּעַל עַל־הַצֹּר לִיהוּהָ וּמִפְּלֵא לַעֲשׂוֹת
 וּמְנוּחַ וְאִשְׁתּוֹ רֵאִים: וְנָסִיב מְנוּחַ. יֵת גְּדֵיָא בַר עֵזִי, וְיֵת תַּקְרַבְתָּא.
 וְאִסִּיק עַל טַנְרָא, קָדָם יִי. וּמְפָרֵשׁ לְמַעְבַּד. וּמְנוּחַ וְאִתְתִּיהָ, חֲזוֹן: 33 וַיְהִי
 בְּעֵלוֹת הַלֵּהב מֵעַל הַמְּזֻבַּח הַשְּׂמִימָה וַיַּעַל מִלֶּאכָה־יְהוּהָ
 בְּלֵהב הַמְּזֻבַּח וּמְנוּחַ וְאִשְׁתּוֹ רֵאִים וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם
 אָרְצָה: וְהוּהָ בְּמַסַּק שְׁלֵהבִיתָא. מֵעַלּוֹי מַדְבָּחָא, לְצִית שְׂמִיָּא. וּסְלִיק
 מִלֶּאכָא דִּי, בְּשֵׁלְהוֹבִית מַדְבָּחָא. וּמְנוּחַ וְאִתְתִּיהָ, חֲזוֹן. וְנִפְּלוּ עַל אִפִּיהוֹן,
 עַל אָרְעָא: 34 וְלֹא־יִסַּף עוֹד מִלֶּאכָה יְהוּהָ לְהִרְאָה אֱלֹהֵי־מְנוּחַ
 וְאֱלֹהֵי־אִשְׁתּוֹ אִזּוּ יָדַע מְנוּחַ בִּי־מִלֶּאכָה יְהוּהָ הוּא: וְלֹא אוֹסִיף
 עוֹד, מִלֶּאכָא דִּי. לְאִתְחַזָּא, לְמְנוּחַ וְאִתְתִּיהָ. בְּכִין, יָדַע מְנוּחַ. אָרִי
 מִלֶּאכָא דִּי, הוּא: 35 וַיֹּאמֶר מְנוּחַ אֱלֹהֵי־אִשְׁתּוֹ מוֹת נְמוֹת בִּי
 אֱלֹהִים רֵאִינוּ: וְאָמַר מְנוּחַ. לְאִתְתִּיהָ, מְמַת נְמוֹת. אָרִי מִלֶּאכָא דִּי,
 חֲזוֹנָא: 36 וְתֹאמַר לוֹ אִשְׁתּוֹ לוֹ חֲפִץ יְהוּהָ לְהַמִּיתָנוּ

זולק הדקדוק: 31 מעל המזבוח. בפשטא אחת בתיגאן כמנהג ובירושלמיים, והיא מלרע:

לֹא-לָקַח מִיַּדְנוּ עֹלָה וּמִנְחָה וְלֹא הִרְאָנוּ אֶת-כָּל-אֱלֹהֵי
 וּכְעֵת לֹא הִשְׁמִיעֵנוּ כְּזֹאת: וְאָמַרְתָּ לִיהוָה אֶתְתִּיחַ. אֱלוֹ רַעְוֵא קָדָם
 יי דַּנְמוּת לֹא קָבִיל מִנָּא, עֲלֵתָא וּמִנְחָתָא. וְלֹא אַחֲזִינָא, ית כָּל אֱלֹיִן.
 וּבַעֲדֵן פּוֹן: לֹא אֲשַׁמְעֵנָא, כְּהָדָא: כִּג וּתְלֵד הָאִשָּׁה בֵּין וּתְקַרָא
 אֶת-שְׁמוֹ שְׁמִשׁוֹן וַיִּגְדֵּל הַנְּעָר וַיְבָרְכֵהוּ יְהוָה: וַיִּלְדַּת
 אֶתְתָא, בַּר. וּקְרַת יֵת שְׁמִיחַ, שְׁמִשׁוֹן. וּרְבָא רְבִיָא. וּבְרַכִּיחַ, יי:

מנהג השאמי להוסיף פסוק זה:

כד וּתְחַל רִיחַ יְהוָה לְפַעְמוֹ בְּמִחְנֵה-דָן בֵּין צַרְעָה וּבֵין אֲשַׁתְּאֹל:
 וְשָׂרִיאת רִיחַ גְּבוּרָא, מִן קָדָם יי. לְתַקְפוּתִיחַ, בְּמִשְׁרִית דָּן. בֵּין צַרְעָה, וּבֵין אֲשַׁתְּאֹל:

(גְּאֵלְנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:)

(פְּרַקְנָא. יי צְבָאוֹת, שְׁמִיחַ. קְדִישָׁא, דִּישְׂרָאֵל:)

עַל דָּא יתְבַרְךְ וַיִּשְׁתַּבַּח, שְׁמָא רַבָּא קְדִישָׁא. דִּי לְעִילָא, חֵיא וּקִימָא. מְבַרְךְ הוּא לְעֵלָם,
 וּלְעֵלְמֵי עֲלְמֵיָא:

זֶלַק הַדְּקָדוּק: כג וַיִּגְדֵּל הַנְּעָר וַיְבָרְכֵהוּ יְהוָה: ע"כ הַפְטָרָה בְּנוֹסַחאוֹת יִשְׁנוֹת. וְכ"כ הַרְמַב"ם
 ז"ל, וְעִיקַר:

בהעלתך

דוד
 לזנחת שבת
 ושני וחמישי

תפסיר רס"ג

ח א) תִּים כָּלֵם אֱלֹלָה מוֹסִי
 תַּכְלִימָא: ב) מִד תְּרוֹן וְקַל לָהּ.
 אֲדִיא אֲסַרְגַּת אֲלִסְרָג. פְּאֵלִי
 לְאִמְרָ: וּמְלִיל יי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר:

ב דִּבְרֵי אֱלֹ-אֶהְרֹן וְאִמְרַתְּ אֱלֹיִן בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת-
 הַנְּרֹת אֱלֹ-מוֹל' פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יֵאִירוּ שְׁבַעַת הַנְּרֹת:

— רס"י —

ח ז בְּהַעֲלֹתְךָ. לְמִדָּה נִסְמְכָה פְּרִשְׁתַּת הַמְּנוֹרָה עִמָּהֶם בְּחִנְכָּה, לֹא הוּא וְלֹא שְׁבִטוֹ, אָמַר לוֹ
 לְפָרֶשֶׁת הַנְּשִׂאִים, לְפִי שְׁכַשְׂרָאָה אֶהְרֹן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲזִיק, שְׁלֵף גְּדוּלָּה
 חִנְכַּת הַנְּשִׂאִים חֲלָשָׁה דַּעְתוֹ, שְׁלֹא הָיָה מְשַׁלְּחֵם, שְׁאֲתָה מְדַלִּיק וּמְטִיב אֶת הַנְּרֹת: